DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG), 7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESE. EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 20 FILLÉR.

16 OLDAL

VI. ÉVFOLYAM, 15. SZÁM. 1929 JANUÁR 18. PÉNTEK.

12 FILLÉR

Az első robbanás

A német költő híres mondása: „Das ist der Fluch des bösen That" — lépten-nyomon beigazolódik az emberiség történetében. A gonosz tett átka az, hogy mindig uj és uj gonoszságot kell termelnie. All ez a tétel mind az egyes emberek, mind pedig a nemzetek ellen elkövetett gonoszságokra egyaránt.

Itt van Trianon kiáltó példája. Mennyi zavar, mennyi bomlás, mennyi szerencsétlenség, mekkora békétlenség, nyugtalanság és visszavonás fakad abból a gonoszságból, amelyet az ántánt elvakult hatalmasai a magyar nemzet ellen a trianoni szerződésben elkövettek. A jugoszláv felfordulás, mint egy hatalmas taglóütés érheti a győztes hatalmak homlokát, éreztetvén velük, hogy a monarchia felbomlasztásával és Magyarország megcsonkitásával milyen szépséges rendet teremtettek a Duna medencéjében.

Itt azelőtt rend volt és békesség. Minden faj és minden nemzetiség megtalálta a maga helyét és tehetségét szabadon érvényesithette abban a hatalmi keretben, ahová sorsa utalta. Csak a szemérmetlen rágalom hirdette, hogy Magyarország elnyomja nemzetiségeit, — mert a való igazság az, hogy a magyar nemzet példátlan nagylelkűséggel bánt a nemzetiségeivel. Soha senkinek a hajaszála sem görbült meg Magyarországon azért, mert tótnak, románnak vagy rácnak vallotta magát. A magyar hazának minden polgára egyformán és egyenlő mértékben részesült a Szent Korona védelmében. A közszabadságok válogatás nélkül megillettek mindenkit, aki az ország hű fiának vallotta magát. Az egyenlőség elve uralkodott itt minden téren és minden vonatkozásban az állami élet egész vonalán.

Ezt az ezeréves rendet bontották meg és forgatták fel gonoszul a trianoni szerződéssel s a világ most a jugoszláv felfordulásban világosan szemlélheti ennek átkos következményeit.

De ez csak a kezdet, ami most Jugoszláviában végbemegy. Ott csak az első kirobbanását látjuk azoknak az ellentéteknek, amelyek az erőszakosan együvé terelt, különböző müveltségü, különböző vallásu és különböző nemzeti törekvésü népek lelkében dulnak. Hasonló ellentétek mutatkoznak Csehszlovákiában és Romániában is. — Mindenütt teremtettek egy uralkodó réteget, amely a többit, a cseh a tótot, a regátbeli román az erdélyit, s mind a kettőben a magyarságot és a németséget leigázni és elnemzetleniteni iparkodik. Itt is, ott is az erőszakos hatalom puskaporos hordók között ágál s csak idő kérdése, hogy mikor pattan ki a gyujtó szikra s mikor rázza meg uj robbanás — Csonkamagyarország szomszédságában — Európa nyugalmát.

De levonhatunk más figyelemreméltó tanulságokat is a jugoszláv felfordulásból.

Világgá kürtölték minden hangnemben azt a szemfényvesztő demokráciát, amellyel a Magyarország testéből meghizlalt kisantant államai boldogitják népeiket. Ime, itt van most a beszédesen bizonyitó példa Jugoszlávia esetében. Ameddig a szerbek a demokratikus mázzal kendőzött terror fegyvereivel tudták szolgálni céljaikat és fenntartani uralmukat, addig ravasz figyelmet fordítottak a demokrácia üres formaságaira. De mihelyt hatalmi céljaik követésében a horvátok komoly ellentállásával találkoztak, nyomban lepattant Jugoszlávia képéről a hazug máz s kitört a nyilt abszolutizmus. Egyszerre vége lett a demokráciának. **Finita la comedia.**

De ehhez hasonló a demokrácia belső értéke Csehszlovákiában s Romániában is. Mennyivel mélyebb és mennyivel őszintébb és becsületesebb a közszabadságok tisztelete az antidemokratikusnak kikiáltott Magyarországon, mint ezekben a mesterkélten összetákolt és hazugságok rendszerén felépült, uj államalakulatokban.

A másik tanulság pedig, amelyet levonni óhajtunk, abból az önkénytelen összehasonlitásból ütközik ki, amely most az első robbanás tükréből szól hozzánk és az egész világhoz. Most láthatja Európa, hogy mely ország alkotja a rendnek szilárd és biztos elemét Európa keleti mesgyéjén. Semmi esetre sem a győztes hatalmak kedvencei, a kisantant államai. Semmi esetre sem Jugoszlávia, de Csehszlovákia s Románia sem. Ezekben az országokban minden bizonytalan. A jugoszláv első robbanáshoz bizvást hozzáirhatjuk: folytatása következik. Nemcsak Jugoszláviában. Viszont a megtépett Magyarországon rend van. Az ország küzd a létéért. Sokat szenved és kesereg méltatlan sorsán, a melybe juttatták. De rendet tart. — Fenntartja és fejleszti szellemi és erkölcsi javait és vállvetett erőfeszitéssel igyekszik elháritani azokat a nehézségeket, amelyek az ország gazdasági boldogulásának utjában állanak. Kormánya közel nyolc éve áll az ügyek élén, ami példátlan jelenség a háboru utáni Európa többi államában. A Bethlen kormány a legstabilisabb kormánya egész Európának. Ebben a stabilitásban nemzeti erő és nemzeti öntudat nyilatkozik meg.

Ha Európa biztos támasztékot keres a béke megóvására, ugy Magyarország felé forditsa tekintetét. De adjon lehetőséget a magyar nemzetnek arra, hogy a rendnek továbbra is erős pillére lehessen ezen a robbanásoktól fenyegetett területen. A magyarság rendithetetlen hittel várja az igazság hajnalhasadását, szemben a gonoszsággal, amelynek romboló következményei is a mi igazságunkat szolgálják.

A képviselőház külügyi bizottsága a magyar külpolitika céljairól tanácskozott

Bethlen miniszterelnök helyesli, hogy a magyar közvéleményt a revizióért lelkesitik, de ugyanakkor a gyakorlati nehézségekre is rá kell mutatni, nehogy illuziókban éljünk. — A Jugoszláviához csatolt 34 határmenti község sorsa.

Budapest, jan. 17. A Ház külügyi bizottsága **Pekár** Gyula elnöklésével ma délelőtt 11 órakor tartotta január havi rendes ülését. A bizottság ülésén a kormány részéről gróf **Bethlen** miniszterelnök és **Walkó** külügyminiszter vettek részt.

Az ülés megnyitása után **Walkó** külügyminiszter összefoglalta azokat a jelentősebb eseményeket, a melyek a mult évben külpolitikai helyzetünk kialakulására befolyással voltak. Ezután részletesen ismertette az 1928 év folyamán kötött politikai, jogi, nevezetesen békéltető és választottbirósági, továbbá gazdasági, pénzügyi, forgalmi természetü szerződéseket. — Majd vizsgálat alá vette azt, hogy hogyan alakul viszonyunk a különböző államokhoz. A miniszter felszólalásában rámutatott arra, **hogy a legutóbbi időben több velünk szomszédos állam életében mélyreható változások történtek, a melyek fejleményeit szomszédság indokolta élénk érdeklődéssel figyeljük.** Együttérzésünk az ugynevezett utódállamokban nagy számmal élő magyarsággal természetessé teszi, hogy várakozással **nézzünk az elé, hogyan fog a magyar kisebbség helyzete a változott viszonyok között tovább alakulni.** Ebben a tekintetben különös várakozással tölt el bennünket az uj román kormány részéről több izben hangoztatott az a kijelentés, hogy **az uj kormányzati rendszer a jövőben a magyar kisebbség nemzetközi szerződésben biztositott jogait tiszteletben kivánja tartani.**

Gratz Gusztáv felszólalásában abból indul ki, hogy szivesen hajol meg az előtt a felfogás előtt, hogy **külpolitikai kérdésekben lehetőleg egységes álláspontnak kell kialakulni,** annak a célnak a tekintetében, amelyet a magyar közvélemény felfogás különbség nélkül a magyar külpolitika elé tüz. **Nincs is nézeteltérés, ez a cél: azoknak a viszonyoknak és állapotoknak megváltoztatása, amelyeket nemcsak a magyar nemzetnek, hanem a Középeurópában élő népeknek kárára a trianoni békeszerződés teremtett.** Hangsulyozza, hogy **mindenekelőtt is a fennálló helyzet megváltoztatásának előfeltételeit kell megteremtenünk és ebben a tekintetben már fokozottabb mértékben kell ebben a törekvésben nemcsak érzelmi okok, hanem egész Európa érdekében álló reálpolitikai meggondolások vezetnek bennünket.**

A reális meggondolások hangoztatásán kivül szerinte fokozottabb mértékben kellene belevinni a köztudatba azt, hogy *az integritási politika azt jelenti, hogy uj formákat kell keresnünk, amelyek kapcsolatot teremtenek a tőlünk elszakitott népekkel.* Ezután azokat a politikai módozatokat fejtegette, amelyek a fennálló helyzet megváltoztatásához elvezethetnek, három módszer különböztet meg. A ugynevezett *népszövetségi politikát*, ezután azt a politikát, amely azonos érdekü államok támogatásának biztositására irányul, végül bizonyos kapcsolatok és összeköttetések megteremtését a velünk szemben álló államokkal. A nemzetközi helyzet alakulása el fog vezetni reményeink bekövetkezéséhez. Óvatosságra azonban az oly tulzott optimizmustól, amely a közel jövőben beálló változások tekintetében támaszt reánk.

Gratz Gusztáv felszólalására *Bethlen* István gróf miniszterelnök válaszolt. Az elhangzott fejtegetésekre kiván néhány megjegyzést tenni. A magyar külpolitika alapvető problémájának megvitatását helyesnek tartja, *helyesli azt is, hogy a magyar közvéleményt a revizióért lelkesitik, de ugyanakkor a gyakorlati nehézségekre is rá kell mutatni, nehogy illuziókban éljünk.* Egyenesen szerencsétlennek tartja azt a törekvést, amely már eleve le akarja szegezni a kormányt oly elhatározások tekintetében, amelyek egyelőre még nem időszerüek és amelyek el akarják mozditani a kormányt az eszközök és célok megválasztása tekintetében számára feltétlenül biztositandó szabad elhatározás alapjáról. Az a törekvés, amely előre le akarja szegezni a nemzetet, csak még később megvalósitandó célok tekintetében, *zsákutcába vihetné külpolitikánkat.* Ami

a Gratz Gusztáv felszólalásában részletezett politikai módszereket illeti, ugy látja, hogy a magyar kormány e módszerek egyikét sem hagyja kihasználatlanul a változások bekövetkezése nézete szerint tényleg nem jelentik a régi közjogi viszonyok helyreállitását, de *ebben a tekintetben meggyőződése szerint a közvelemény felfogása nagyjában helyesen itéli meg a helyzetet, de számolni kell azokkal a következményekkel, amelyeket a változott viszonyokból le kell vonnunk.* Végighaladva azokon a módszereken, amelyeket e célok elérésére Gratz Gusztáv megjelölt, hangsulyoznia kell, hogy politikánkat valamennyi szomszéd állammal szemben elsősorban az a szempont dominálja, hogy *a nagyszámu ott élő magyarság kisebbségi jogait biztositsák és tiszteletben tartsák anélkül, hogy idegen államok belügyeibe beavatkozni kivánnánk, ott élő testvereink sorsával szemben nem lehetünk érdektelenek,* senkisem tagadhatja le azt a tényt, hogy a különböző országokban élő magyarság történelmi fejlődése sajatságos nemzeti kultura azonosit.

Lukács György szerint a propaganda terén többet kellene tennünk, mint amennyit eddig tettünk és külföldön létesitett szervekkel kellene ellensulyozni az ellenünk irányuló ellenséges megnyilatkozásokat.

Wolff Károly veszélyesnek tartja, hogy a magyar közvélemény minden reményét egyedül a propaganda sikerére tegye fel. A szimpátiáknak nagyfontosága van de a döntés csak az erőviszonyok alapján történik. Veszedelmesnek tartja azt a játékot is, *amely a ki- és belpolitika között mesterséges kapcsolatot akar teremteni.* Belpolitikai dolgokban lehetnek köztünk ellentétek, *de kifelé külpolitikai céljaink tekintetében egységesek vagyunk.*

Walkó Lajos külügyminiszter felvilágositást adott annak a Jugoszláviához csatolt 34 határmenti kézségnek ügyében, amelyet a bizottság legutóbbi ülésén tettek szóvá. *A helyzet az volt — mondta a miniszter — hogy a trianoni határ kijelölésekor a határmegállapitó bizottság tényleg a trianoni szerződésben Jugoszláviának itélt 34 határmenti község területének visszacsatolása mellett foglalt állást.* — Minthogy a határmegállapitó bizottság ilyen állásfoglalásának esetén a Millerand-féle kisérőlevél értelmében a népszövetség közvetitését lehet igénybevenni, *a magyar kormány 1921-ben a népszövetséghez fordult, kérve, hogy a 34 község visszacsatolásának kérdésében közvetitsen.* 1921—22. években folytak is megbeszélések az akkori magyar külügyminiszter és Ninesics jugoszlav külügyminiszter között. A tárgyalás azonban meghiusult. A népszövetség a kérdést levette napirendjéről.

Ezek után az ülés véget ért.

A san-remoi tárgyalások.

San Remo, január 17. Szterényi József báró ma Langa Rascano román követnek nála tett látogatását viszonozta s több, mint egy órás beszélgetést folytatott Langa Rascano követtel. A delegáció ezidőszerint külön dolgoznak s az anyagot készitik elő a megnyitó ülésre. A megnyitó ülés holnap délután lesz a román delegáció szállásán, minthogy az abbáziai tárgyalások megnyitása annakidején a magyar delegáció székhelyén történt.

Az elkobzott Károlyi vagyont közmüvelődési célra forditják

A képviselőház elnapolta az erről szóló javaslatot. Nagy vita Károlyi Mihály körül.

Rádió lesz minden faluban.

Bethlen miniszterelnök frappáns válasza Györki napirendi indítványára.

Budapest, január 17. Zsitvay Tibor elnök negyed 11 órakor nyitotta meg a Ház ülését. Jelenti, hogy báró Láng Boldizsár, akit a királyhelmeci kerületben országgyülési képviselővé választottak meg, bemutatta megbizó-levelét.

Ezután áttértek a mezőgazdasági jelentések rádió utján való közzétételéről szóló törvényjavaslat tárgyalására.

A rádió javaslat.

Marschall Ferenc előadó ismerteti a javaslatot. A földmüvelés — mondotta — ma már nem olyan patriárkális foglalkozás, mint a multban volt. Renget g tájékozottságot követel meg. Feltételezi a világpiac helyzetével való tisztában levést és a helyzet gyors felismerését. A kormány ismét bebizonyitotta, hogy tudja kötelességét az ország gazdatársadalmával szemben, amikor ezzel a törvényjavaslattal is módot akar adni, hogy a gazdatársadalom a leggyorsabban birtokába jusson annak a hiranyagnak, amely a termelés szempontjából elsőrangu fontossággal bir. Kéri a javaslat elfogadását.

Sándor Pál a maga részéről is örömmel fogadja a javaslatot. Szintén értékeli a nagy jelentőségét annak, hogy a gazdák a legrövidebb időn belül tisztában legyenek a piaci helyzettel és az időjárással. Egyben azonban kéri a földmüvelésügyi minisztert, hasson oda, hogy a rádiót ne használhassák fel politikai, főleg pedig pártpolitikai célokra. Felhozza, hogy legutóbb az OMGE egyik titkára arra figyelmeztette a gazdatársadalmat, hogy a buzát ne adja el tavasz előtt, a Hangya titkára pedig kiélezte a szövetkezetek és a kereskedelem között amugy is feszült viszonyt. Ennek a jövőben nem szabad előfordulnia. Ugyszintén biztositékot kell nyujtani arra nézve is, hogy választások esetén a rádiót nem használják kortescélokra.

Több felszólaló nem lévén, elnök a vitát bezárja.

Mayer János földmüvelésügyi miniszter reflektál az elhangzott felszólalásokra. Kijelenti, hogy a mező **gazdasági rádiót semmi esetre sem fogják agitációs célokra felhasználni.** Ezt a maga részéről is elitélné, mint ahogy nem helyesli azokat **az előadásokat sem, amelyek a** gazdákat arról akarták meggyőzni, hogy a buzát később értékesitsék. Hiszen senki sincs előre tisztában azzal, hogy mikor lesz a legjobb a piaci helyzet. **Nem helyesli a kereskedelemnek és a szövetkezeteknek szembeállitását.** Az ország kereskedő társadalmának a támadása nemcsak nem közérdek, de egyenesen a közérdek ellen van és ezt nem szabad senkinek sem megtennie. Ha konkrét sérelmek vannak, szóvá kell tenni, de semmiesetre sem szabad általánositani s nem szabad a kereskedőkre semmiféle általános következtetést levonni. Kijelenti még, hogy a rádiót nem fogják választási propagandára felhasználni. — Tisztán az a cél, hogy a gazdatársadalom minél előbb tudomást szerezzen az időjárási jelentésről, amely 24 órára szól és a piaci helyzetről, amelyet ismerni kell a termények értékesitése szempontjából.

A Ház ezután a törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben elfogadta.

Kulturalapitvány az elkobzott Károlyi-vagyonból.

Ezután **Maday Gyula,** mint a könyvtárbizottság előadója tesz jelentést, majd napirend szerint áttérnek a Nemzeti Közmüvelődési Alapról szóló törvényjavaslat tárgyalására.

Vasady Balogh György előadó ismerteti a javaslatot, amely a Károlyi birtoknak közmüvelődési célokra való felhasználásáról intézkedik. Jellemzi Károlyi Mihály forradalmi működését, amely abban csucsosodott ki, hogy az ezer éves magyar alkotmányt összerombolta. — Egy régebbi törvény alapján kobozták el a Károlyi birtokokat, amelyeket most a kormány a nemzeti müvelődés céljaira kiván felhasználni. Ez a cél a leghelyesebb, amennyiben legjobban szolgálja a nemzet érdekeit és arra van hivatva, hogy a magyar kultura erősödésével visszafoglalja a magyarságnak ama pozicióit, amelyeket éppen a Károlyi-féle forradalom által vesztett el. — Kéri a törvényjavaslatnak általánosságban és részleteiben való elfogadását.

Ezután **Rassay Károly** szólt a javaslathoz. Igazságtalannak tartja a Károlyi birtok elkobzását, azt, hogy az apa bünéit vagy tévedéseit a gyermeken torolják meg. Nem akarja ugyan védeni Károlyi Mihály működését, de az azóta nyilvánosságra került memoár-irodalom bebizonyitotta a világ előtt, hogy Károlyi csak egyik komponense volt az összeomlásnak. Akármilyen politikai felelősség terheli is ezért Károlyit, a politikai hibákat nem lehet **vagyonelkobzással megtorolni.** Ez a vagyonelkobzási rendszer nem uj a magyar történelemben. Valahányszor nagy csapások érték a magyar nemzetet, mindig megmozdultak az ingatlanok. A legutolsó ily arányu megmozdulás a szatmári békekötéskor zajlott le. Azóta nem történtek ehhez hasonló ingatlanmegmozdulások és bizni lehetett abban, hogy az uj idők eljövetelekor megszünik ez a semmiképpen sem helyeselhető rendszer. Reméli, hogy a Ház minden tagja egyetért ezzel az elvi felfogással.

Farkas Elemér: Nem!

Rassay Károly: A huszadik században nem lehet semmiesetre sem politikai vitákat vagyonelkobzással megtorolni.

Farkas Elemér: De hazaárulást igen!

Rassay Károly: A hazaárulás nagyon furcsa szó. Mindig a hatalom dönti el, ki a hazaáruló és ki nem.

Farkas Elemér: Nem a hatalom, hanem a nemzet.

Farkas István: Rákóczi és Kossuth is hazaárulók voltak.

Jánossy Gábor: Hogy lehet Rákóczit és Kossuthot Károlyi Mihállyal összehasonlitani?

Propper Sándor: Ha még 50 évig élne Jánossy Gábor, megérné Károlyi rehabilitálását.

Jánossy Gábor: Akkor inkább nem kivánok élni.

Rassay Károly: Az apák bünéit gyakran megszenvedik a gyermekek. A végzet büntethet a gyermekekben, de mi, emberek, nem büntethetünk.

Gulácsy Dezső: Nem gyermekeket büntetünk, hanem az apát.

Rassay Károly: Akkor, amikor a hadirokkantak és hadiárvák a legszörnyübb helyzetben vannak és az 50 százalékos rokkantak, akik alig tudnak keresni, 16 pengőt kapnak, tisztek hadiárvái 5.75 fillért, a közlegényeké 3.75 fillért havonta, kötelessége lett volna a kormánynak, hogy ha ilyen alkalom kinálkozik, segitsen a hadiárvákon és a hadirokkantakon. Kéri a kultúszminisztert, vonja vissza ezt a javaslatot.

A kultúszminiszter a javaslatról.

Ezután **Klebelsberg Kunó** kultuszminiszter állt fel szólásra.

A kultúszminiszter elmondotta, hogy az OFB. eljárás során a birtokkomplesszumot **36 millió pengőre becsülték. A bíróság hatvan százalékot az államnak, negyven százalékot a várományosoknak itélt meg, 21,** illetve **15 millió pengő értékben.** Ami az alapitvány célját illeti, felvetették a rokkantkérdést. Ezzel szemben arra mutatott rá a kultuszminiszter, hogy az **ilyen alapitványok rendeltetésének véglegesnek kell lenni, nem pedig időre szólónak. Már pedig a rokkantak — adja Isten minél később — egy bizonyos idő mulva ki fognak halni.** Azért kellett általánosabb rendeltetést felvenni a cél kitűzése érdekében. Ki kellett ezt mondani, nehogy az alapitvány idejét mulja és hogy módot nyujtson arra, hogy a változott viszonyokat esetről-esetre honorálni lehessen. Felvetették azt is, hogy a hitbizomány várományosai a megváltási árért illeték nélkül vásároltak földbirtokot.

Itt nincs szó nemzeti ajándékozásról, csak arról, hogy megengedték a várományosoknak a birtokcserét.

Aki Károlyi Mihályt magasztalja.

Ezután **Várnai Dániel** szólalt fel, — aki azt fejtegeti, hogy a javaslat nem

Burg Ignátz
bádogos és vizvezeték szerelő mester
Csapó ucca 11. sz.
22 év óta fennálló műhelyemben bádogos- és vizvezeték-szerelési munkálatokat, valamint azok javitását szakszerüen, pontosan, a legjutányosabb árak mellett készitek.
Költségvetés díjtalan. **Telefon 9-59.**

kultúrjavaslat, hanem bosszúálló javaslat. **Beszédében magasztalja Károlyi Mihályt, akiről azt mondja, hogy ő a vagyonát sokkal nemesebb célra akarta felhasználni, mint ez a javaslat**

Puky Endre alelnök a nemzeti kegyeletet sértő kifejezésekért **rendreutasítja Várnai Dánielt, miután már előzőleg is figyelmeztette, hogy most nem Károlyi Mihály dicséretéről van szó.**

Várnai Dániel beszéde végén a szociáldemokratapárt deklarációját olvassa fel, amely ugyancsak magasztalóan szól Károlyi Mihályról. Az elnök ezért ismét rendre utasítja a szónokot.

Bródy Ernő is kéri, hogy a miniszter vonja vissza a javaslatát.

Több felszólaló nincs, **Puky Endre** alelnök a vitát bezárja, majd **Klebelsberg Kunó** kultuszminiszter szólal fel.

20--22 fillér jutna egy hadirokkantnak

A vita alatt alkalma volt beszerezni a statisztikai adatokat, amelyekből megállapithatja az országgyülés, hogy **289.000 hadirokkant, illetve hadiárva van. Ezek között felosztva a birtoknak mintegy 800.000 pengős jövedelmét, mindössze csak 20—22 fillér jutna mindenkire. Ez olyan csekély összeg, hogy nem érdemes nekik juttatni és éppen ezért sokkal nagyobb célt érnek el vele, ha közművelődési célokra fordítják ezt az összeget.** Kéri a javaslat elfogadását.

A Ház a javaslatot elfogadja.

A részletes tárgyalás során az első szakaszt vita nélkül fogadják el.

A részletes vita.

A második szakaszhoz először **Rassay Károly** szólal fel. Kéri a minisztert, hogy a birtok jövedelmének nagy részét, 50 százalékot a szegény néptanitók felsegélyezésére fordítsanak.

Hunyadi Ferenc gróf a következő felszólaló, aki szintén kéri a minisztert, hogy az alapitványt az Akadémia kezelje, de az alapitvány jövedelmét hadiárvák és hadiözvegyek kapják, mindaddig, amig élnek, haláluk után pedig forditsák ennek a birtoknak a jövedelmét nemzetművelési célokra.

Indítványozom továbbá, hogy ha a miniszter nem tenné magáévá az ő kérését, akkor Rassay indítványát tegye magáévá.

Hegymegi Kiss Pál kéri az elnököt, rendeljen el szavazást, hogy lássa a nemzet, kik szavaznak a hadikárosultak segélyezése mellett és kik ellene.

Klebelsberg Kunó gróf kultuszminiszter reflektál az elhangzott felszólalásokra. A maga részéről még egyszer kijelenti, hogy ez **az összeg amelyet ebből a birtokból a rokkantaknak és hadiárváknak adnának, oly kevés, hogy nem jöhet számitásba, különben is a kormány foglalkozik azzal, hogy a hadikárosultak helyzetét fokozatosan javitsa.** Kéri a szakasz változatlan elfogadását.

Ezután izgalmas szavazás következik.

A szakaszt 26 szavazattal 22 ellenében elfogadják.

Napirendi vita.

Györki Imre az elnök napirendjével szemben ellenjavaslatot tett és indítványozta, hogy **Bethlen István** gróf miniszterelnöknek az egységespártban tartott beszédét tüzzék napirendre.

Farkas István jelentkezett ezután szólásra, hogy indítványt tegyen a napirendre vonatkozólag, minthogy azonban irásban nem terjesztette be indítványát, az elnök nem adta meg neki a szót.

Bethlen válaszol az indítványokra.

Bethlen István gróf miniszterelnök szólalt felezután.

— A képviselő ur felszólalását úgy fogom fel, hogy a kormánnyal szemben bizalmatlanságot akar kifejezni. Ha holnap napirendre tűznék az indítványát, ez a parlament bizalmatlanságát jelentené a kormánnyal szemben. Felhozta, hogy miért nem tettem szóvá a keddi pártvacsorán a titkos választójogot és hogy szükségesnek tartom-e, hogy a kivételes hatalom eltörléséről külön törvény hozassék, valamint azt is, hogy a képviselőtestületek megújítására ugyancsak külön törvényt hozzanak.

Ahhoz, hogy én a saját pártom előtt mit beszélek, senkinek semmi köze. (Nagy zaj a baloldalon).

Felkiáltások: Mint miniszterelnök beszélt.

Bethlen István gróf miniszterelnök: Mint miniszterelnök, itt a Házban beszélek, **amikor hivatalosan fel szólalok, de ott a pártban nem mint miniszterelnök beszélek, hanem mint a párt vezére. Arra kérem a képviselő urakat, méltóztassanak először az elemi közjogi fogalmakkal tisztába jönni.**

Felkiáltások a baloldalon: Itt kell a miniszterelnöknek beszélni.

Farkas Elemér: Hát maguk miért beszélnek a szakszervezeti ülésen?

Bethlen István gróf miniszterelnök: Én azonban hajlandó vagyok ezekről a kérdésekről is beszélni, abban a perchen, amikor a kérdéseket itt felvetik.

— Csodálkozom, hogy mikor a belpolitikai kérdésekről beszélek, nyilatkozatot várnak tőlem a választójog kérdésében. Már több izben kijelentettem a Házban, hogy **a kormány nem tervezi azt, hogy ebben az ülésszakban a választójoggal fog lalkozzék. Ehhez az állásponthoz ragaszkodom és senkinek sincs joga feltételezni azt, hogy ezen változtatni akarok, ugy, hogy további nyilatkozat nélkül is tisztában lehetnek a kormány álláspontjával.**

— Ami a kivételes hatalom megszüntetését illeti, a képviselő ur külön törvényjavaslatot kivánna erre vonatkozóan. **Én a kivételes hatalom egyik-másik rendelkezését speciális törvényekkel kivánom megszüntetni, nem pedig külön törvénnyel.** Ezt célozza sajtóra vonatkozó törvény is és a kormány nemsokára abban a helyzetben lesz, hogy erre vonatkozó javaslatot terjesszen a Ház elé.

— Az egyesülési és gyülekezési jogra vonatkozólag különleges törvények terveztetnek, ha majd a törvényhozás elé kerülnek. **Amig ezeket a törvényjavaslatokat a Ház le nem tárgyalja, nem vagyunk abban a helyzetben, hogy megszüntessük a kivételes rendelkezéseket,** mert ezek kapcsolatosak olyan jogi intézkedésekkel, amelyeknél szükséges, hogy azok feltétlenül törvényhozási uton rendeztessenek.

— Ami a törvényhatóságok ujjáalakitását illeti, előkészités alatt áll ez a javaslat. A közel jövőben fog a parlament ezzel a kérdéssel foglalkozni.

A Ház ezután nagy többséggel elfogadta az elnökség javaslatát.

Az ülés két órakor ért véget.

x **Legeszebb, legjobb szőrmeárak** és szőrmebundák Végh Gyula szűcsmesternél, Ferenc József út 4. szám.

Szenzációsak!

THE FOREVER SHOE

Ball-Band Indiana hócipői Divatcipőjei

Egyedüli árusitóhely Debrecenben

Benyáts cipőosztály

Gyári talpbavésett ár minden pár cipőn.

A Cseh Távirati Iroda igazgatója si-kiránduláson megfagyott

Prága, január 17. A Cseh Távirati Iroda jelenti, hogy **igazgatója: Kálmann Richárd kedden, január 15-én az Óriás hegységben életét vesztette. Kálmann igazgató kedden délután si-kirándulást tett a Vogelstein mentén, a peterbaudei lejtőn. Az erős hóvihar miatt eltévedt. Ma éjjel seperte le a vihar a havat és segélyexpedicíót küldtek ki. Az expedicio találkozott 4 poroszországi sielővel, akik közölték, hogy a Maunstein és Hoheraben közti nyeregben egy sielő megfagyott holttestére bukkantak. A halottnál talált okmányekből megállapitották, hogy a szerencsétlenül járt turista Kalmann Richárd, a Cseh Távirati Iroda igazgatója.**

Amanullah utóda sem maradhat a trónon

Afganisztán uj királya is lemondott.

London, január 17. Moszkvai távirat szerint Inayatul, Afganisztán uj királya szintén lemondott, miután kikötötte, hogy garantálják az ő és környezete teljes biztonságát.

Moszkva, január 17. Kabul és Moszkva között 3 napos szünet után csütörtökön ismét helyreállott a távíró összeköttetés. Ugylátszik a felkelők Amanullah lemondása után megtámadták Kabult és körülzárták a királyi palotát is, ahol jelentéktelen katonai osztag védelme alatt az uj király és miniszterei tartózkodtak. Sakao felkelők vezére ma bejutott a palotába s bejelentette, hogy Kabibullah gázi néven magához ragadja a legfelsőbb hatalmat.

New Delhi, január 17. A helyzet Kabulban még most sem tisztázódott. Amanullah állitólag kedden Kandaharba érkezett és a lakóhelyéül szolgáló épületre kitüzték a királyi lobogót.

Végig befagyott a Tisza

Országszerte havazás volt. — A hideg enyhülése egyelőre nem várható.

Csütörtök reggel, a szerda éjjeli hóesés után még csak fokozódott a hideg. A hösüllyedés Marosvásárhelyen érte el a maximumot ahol reggel —12 fokot mutatott a hőmérő, azután pedig

Budapest és Debrecen következik, ahol —11 fok hideg volt.

Az éjszaka folyamán az egész ország területén esett a hó, a csapadék azonban mindenütt 1—2 milliméter magas volt, ami 1—2 centiméternyi hórétegnek felel meg.

A jelenlegi hideghullám Svédország felöl északnyugati irányból jött Közép-Európába. Még teljesen bizonytalan, hogy a depresszió, amely hideg, éles szeleket és viharokat hozott magával fokozódik-e, vagy pedig ismét enyhülés váltja-e fel a hideget. A Meteorológiai intézetek csak néhány nap mulva tudnák a prognózist felállitani a következő hetek időjárási viszonyaira, de már az eddigi jelentések is azt mutatják, hogy enyhülés egyelőre nem várható. Reggel ugyanis Észak-svédországból, a depresszió kiindulási helyéről rendkivül nagy hideget jelentettek, északon a hőmérséklet —31 fokra szállott le.

A hideg a vetésekben eddig még nem okozott károkat, mert az ország legnagyobb részén a földeket hólepel borítja,

ami a vetéseket megvédi a hideg pusztításai ellen. Az Alföld egyes vidékein azonban a tegnapi napig nem esett hó és ezeken a helyeken ha a hideg erősödik, komoly veszély fenyegetheti a vetéseket.

A földmivelésügyi minisztérium vizrajzi osztálya jelenti:

A Duna végi zajlik, Paksról lefelé pedig be van fagyva.

A Tisza Vásárosnamény és Tokaj között és Csongrádnál árad, másutt apad. Alacsony vizállású.

A Tiszán a jég az egész folyón áll. A mellékfolyók is mind be vannak fagyva.

Uszó akna a La-Mancha csatornában.

Páris, január 17. Az Intrasigeint jelenti, hogy a Francis nevü angol gőzös szikratávirón jelezte, hogy a La Manche csatornán egy uszó aknát fedezett fel. A cherbourgi tengerészeti függelőség 2 katonai hidroplánt küldött ki, az akna felkutatására. A hidroplánok gépfegyverrel vannak felszerelve, hogy azzal pusztitsák el az aknát.

Preparált nyaku modellen próbálta ki az ellenőrző orvosszakértő a zsinegelést az Erdélyi-pőrben

Kenyeres Balázs szakértő szerint is Forgács Annát megmérgezték és utánna megzsinegelték. — Az ellenőrző szakértő szerint nem történt gyilkosság.

Budapest, jan. 17. Erdélyi Béla bünügyének folytatólagos főtárgyalásán került sor Kenyeres Balázs dr egyetemi tanár és törvényszéki orvosszakértő szakvéleményének előterjesztésére: A jegyzőkönyv hűsége tekintetében semmiféle komoly aggodalom nem merült fel.

A boncolási jegyzőkönyv egyes részleteivel foglalkozik Kenyeres professzor és megemliti, hogy abban rothadási jelenségeket talált lerögzitve, de ezek a jelenségek nem voltak olyan nagyfokuak, hogy meg ne lehetett volna állapitani, ha a halált esetleg a szervekben valamilyen betegsége idézte volna elő.

A kivégzett nyakán is helyreáll a nyugalmi állapot.

— Az egyes szervekből komoly betegség jelenségeit egyáltalában nem lehetett észlelni. Szivbetegségben az elhunyt nem szenvedett.

— Én megengedem, — mondotta a professzor — hogy Forgács Anna hisztériás vagy neuraszténiás is volt, de **ezek a bajok egy 25 éves egyénnek a halálát nem okozhatják, anélkül, hogy a boncolás megfelelő betegség nyomait ki ne mutatná.**

— Van tanuvallomás arra vonatkozóan, hogy a halál konstatálásakor az arc teljesen nyugodt volt és ebből azt a következtetést vonták le, hogy könnyü halála volt. Az ember arcvonásaiban van egy állandó nyugalmi helyzet, ami azután bizonyos határokra változik, de **még kivégzett embereknél is meg lehetett állapitani, hogy a nyugalmi állapot később ujra helyreállt.** Pedig a kivégzés igazán nem csendes halál. — Annak sincs jelentősége, hogy az ágy sima és rendes volt.

Két és fél gramm méreg volt Forgács Anna testében.

— A jelen esetben két lehetőséggel kell számolni: **mérgezéssel és fulladásokozta halállal.** Ami a lezuhanást illeti, egy 19 méter magasságból történt lezuhanás eredményezhet sulyos sérüléseket, elsősorban agyrázkódást. Itt azonban az agyrázkódás szóba sem jöhet, mert saját lábán ment el az illető Millstattba.

Ezután sorra veszi a professzor azokat a sérüléseket, melyeket Forgács Anna a lezuhanáskor szenvedett és megállapitja, hogy ezek egyike sem okozhatta a halált. — Igy tehát **marad a fulladás és a mérgezés.** Azt, hogy a lezuhanás véletlenül történt-e vagy hozzájárult-e szándékosság, nem lehet megállapitani orvosilag. — Az bizonyos, hogy a testbe méreg jutott, **még pedig oly mértékben, hogy kilogrammá átszámitva, egy kilogram testsulyra egytizedgram méreg jutott. Legalább két és fél gramm méreg foglaltatott a testben. — A szervezetbe jutott veronálnak körülbelül 60 százalékát lehet feltalálni, a többi rész szerteoszlik és kiválik. Kétségtelen tehát, hogy a szervezetben a halál előidézésére alkalmas veronálmennyiség volt.**

— A mérgezés — mondja tovább **Kenyeres professzor** — sulyos volt és a tünetekből jogosan az következtethető, hogy akkora mennyiségü méreg jutott a szervezetbe, amely halált okozhatott volna. És ha nem ez okozta a halált, akkor egy másik halálnemnek kellett közbejönnie **a jelen esetben, a fulladásnak.** — A szakértő ezután részletesen foglalkozik a nyakon talált barázdával, annak formájával, nagyságával és szinével.

— **A nyakat zsinegszerü tárgy közvetitésével gyakorolt erőmüvi behatás érte,** — mondotta — **amely bizonyos ideig tartott. Ennek következtében állt elő a nyakon talált barázda.**

— Azzal a kérdéssel, hogy ezek a nyomok a halál után keletkeztek volna, tulajdonképen nem is kellene foglalkozni, mert **ilyen barázda a halál után nem keletkezhetik. Minden adat arra mutat, hogy még életben jött létre és igy komolyan kell vele foglalkozni, mint a halál előidézőjével.**

A halál oka egy zsinegszerü tárgy nyomása.

— Megállapitható, hogy teljes bódulatban létrejött fulladásnál, — bár ily eset az irodalomban alig fordul elő, — teljesen megváltoznak a viszonyok. Mindezek alapján azt kell mondania, hogy **a halál oka: egy zsinegszerü tárgy nyomása, amely alkalmas volt a halál előidézésére.**

— Erdélyi Bélánénak boncolási lelete és a többi adat természetes halálokot nem szolgáltat, — folytatja emeltebb hangon a professzor és az egész terem szinte viszszafojtott lélekzettel hallgatja Kenyeres Balázs rezüméjét, — semmi bizonyiték nincs arra, hogy a mérgezés lett volna a közvetlen halálok, **ellenben találtatott egy életben keletkezett nyakbarázda, amely alkalmas arra, hogy a halál tüneteként minősittessék és igy nem lehet egyébre következtetni, mint arra, hogy végeredményben az illető fulladása a nyaknak zsinegszerü tárggyal való összeszoritása folytán állott elő.**

— Külön kérdés, hogy mikor következett be a halál? Az első orvos, Reich dr a testet kihülőben találta és legalább háromnegyed órával teszi előbbre a halál időpontját. Pichler dr már majdnem teljesen kihült állapotban találja a holttestet. Ezzel szemben állhat Gáldy és Thymm Hilda előadása akik szerint a halott keze nem volt nagyon hideg. Nagyjából azt lehet megállapitani, hogy **a halál inkább a takaritás idejében, mint a megtalálás idején következett be.**

A májusi mérgezés.

A májusi mérgezésre vonatkozóan megállapitja Kenyeres professzor, hogy három orvos észlelete alapján narkotikus szerrel vagy mérgezéssel okozott megbetegedésre gyanakodott.

Dr. Lévi belgyógyász főorvos vallomása látszik leginkább értékesnek és alaposnak látszik az a gyanu, hogy a beteg szervezetébe a szanatóriumban való léte alatt is kerülhetett méreg. — Cáfolja Kenyeres professzor azt az állitást — hogy inzulinmérgezés történt volna.

Az elnök az emelvényen előre hajolva megkérdezi tőle:

— Professzor ur szerint megállapitható, hogy a májusi esetben a veronál többszöri adagolás utjan jutott **a beteg szervezetébe?**

Az orvostanár gondolkodás nélkül kijelenti, hogy az elhalt állapotában mutatkozott ingadozások mindenesetre arra engednek következtetni, hogy többször jutott a szervezetbe veronál.

Az **elnök** ezután elrendeli a szünetet.

Gál Jenő védő, aki Kenyeres professzor előadása szerint félhangos megjegyzésekkel kisérte, most a szünet első percében a köréje sereglő ujságirók előtt hevesen kikelt az orvosszakértők véleménye ellen.

— Azt gondoltam, hogy csak tiz percig fogok kérdezni a szakértőktől, — mondja, — de most már látom, hogy két napig fogok kérdezni, hogy rájuk cáfolhassak!

Preparált nyaku nőt hozott a védelem.

A szünet alatt elterjedt a közönség körében annak a hire, hogy a védelem orvosszakértője **egy a nyakán preparált nőt hozott el a tárgyalásra,** akin a nyakloltok különféle szineződését és alakját akarja bemutatni a biróság előtt. — Az élő bizonyiték olyan szorongva és elfogódva ül a helyén, mintha ő lenne az egyik vádlott és most várná a biróság itéletét. — A közönség természetesen érdeklődő szemmel vizsgálja.

Szünet után **Schadl** tanácselnök dr **Kelemen** Endrét, a védelem orvosszakértőjét szólitja maga elé, a ki előterjeszti véleményét:

Az ellenőrző orvosszakértő szerint Forgács Anna májusi megbetegedése nem volt morfiummérgezés.

— Adatok merültek fel arra is, — mondotta tovább — hogy Forgács Anna huzamosabb időn át különböző orvosságokat szedett, elsősorban brómot. De tanuvallomások szerint **brómon kivül morfiumot is szedett.**

A védelem orvosszakértője ezután a májusi mérgezés történetétt mondja el részletesen.

Az ellenőrző orvosszakértő a májusi mérgezést napra, sőt órára terjedő pontossággal ismerteti és a védelem szempontjából von le következtetéseket, amelyek arra irányulnak, hogy Forgács Anna májusi rosszullétét **nem idegen kéztől származó veronálmérgezés okozta.**

— Határozottan állitható, — folytatta véleményének előadását az ellenőrző orvosszakértő, — hogy Forgács Anna májusi megbetegedése nem lehetett veronálmérgezés. Idegen kéz sem juttathatott narkotikumot szervezetébe. A veronál halálos adaga 2—15 gram között mozog. Nincs adat az orvosi irodalomban arra, hogy egy gracilis egyén érzékenyebben reagálna veronállal szemben, mint egy normális szervezetü. A leghatározottabban állitható, hogy Forgács Anna állapotának rosszabbodása szivgyöngeség okozta.

A meleg okozta a Forgács Anna nyakán lévő barázdákat.

A védelem orvosszakértője most két tablettát, azaz egy gram veronált dobott be egy pohár vizbe, *amit kanállal kevert.* Miután a veronál feloldódott, a viz tejszinü, zavaros szint vett föl.

— Az orvosirodalomban sehol sincs kimutatva, hogy idegen kéztől eredő veronálmérgezés történt volna. Ez még sohasem fordult elő, ami érthető is, mert hiszen a veronálból sokat kell beadni és ezt nem lehet észrevétlenül megtenni. Nincs olyan adat, hogy Forgács Anna mérgezése veronálmérgezés let volna. A szanatóriumban végzett vegyvizsgálat eredményéből az világlik ki, hogy Erdélyi arcanolt adhatott be a feleségének.

Ezután rövid szünet után áttért a milstatti események ismertetésére.

Elrecitálja ezután az ellenőrző orvosszakértő, hogy hogyan találták meg a halott Forgács Annakinek naykán már akor meg volt a kékes felszinezésü folt. Ennek a foltnak a kifejlődését kezdi most magyarázni és

igen meglepően, de igen ügyesen különböző meteorológiai adatokra tér ki. A halál napján kánikullai forróság volt. Este a halottőlöztetőnők már törülközőkkel védekeztek a szag ellen.

Éjjelre már a hullakamarában van a holttest és ez a halottasház különálló, fáktól nem védett épület, amelyre egész nap tüzött a forró napsugár. Kétszer 24 órán keresztül volt tehát a levegőn a holttest.

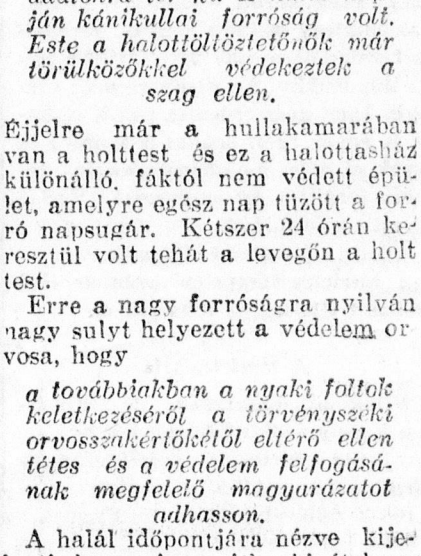
Erre a nagy forróságra nyilván nagy sulyt helyezett a védelem orvosa, hogy

a továbbiakban a nyaki foltok keletkezéséről a törvényszéki orvosszakértőkétől eltérő ellentétes és a védelem felfogásának megfelelő magyarázatot adhasson.

A halál időpontjára nézve kijelenti, hogy igen ritka kivétel az, ha a megfojtott ember arca halványan marad. Kitér arra, hogy a boncolóorvosok hibát követtek el.

A boncolási jegyzőkönyv hibáinak taglálására tér át ezután az ellenőrző orvosszakértő és azt hangoztatja, hogy a boncolásnál több hiányosság muatható ki. Felemliti hogy a belső szervek elszineződés a rothadásos bomlás következménye volt és ebből nem lehet következtetni veronálmérgezésre.

Szerinte alaptalan az a vélemény is, amely szerint Forgács Annát kézzel fojtották volna meg.

Kelet virága
választott, finom indiai- (Darjeeling) és kinai fajták keveréke; teljes, illatos aróma, sötét felöntés,
¼ angol font P 4.20.

Kelemen **főorvos becsatolt egy** csomó fényképet, kézzel megfojtott egyénekről. A továbbiakban hangsulyozza, hogy Erdélyinek 21 centiméter távolságu keze át nem fogh**atta a nyakat, amelyet 8 centi**méterre kellett volna összeprésel**nie. A talált elváltozások egyáltalában nem jellegzetesek a zsinegelésre. Zsinegelés esetén a körszemeknek pontos lenyomata minden esetben a nyakon körbefutó sáv Ez hiányzik itt és a gége sem mutat semmilyen gyanus jelet.**

Előlép a preperált nyaku élő modell

Kelemen **főorvos félbeszakitja** most önmagát, hátrafordul:

— *Legyen szives idejönni kérem* — mondja a halgatóság első sorában ülő nőnek, aki felkel helyéről és az elnöki emelvény elé lép. A nő *leveti nyakáról a sált és mindenki láthatja, hogy nyakán vörös szinnel, ceruzával ki vannak rajzolva azok a foltok, amelyeket Forgács Anna nyakán is megtaláltak.*

A közönség idegesen suttogva figyel. Minich professzor felkel helyéről és előrejön, Kenyeres tanár mosolyogva jegyzeteket készit, a védő pedig szokása szerint félhangos megjegyzésekkel kiséri a demonstrációt.

Az ellenőrző orvosszakértő megállapitja, hogy *a Forgács Anna nyakán talált sáv egyáltalán nem tipikus zsinegelési barázda* és nem is fogja át kör-körösen a nyakat. Három helyen van megszakitva a kör.

Ezután Kelemen főorvos egy darab cukorspárgát vesz elő. Ismét ideges morajlás vesz eőt a közönségen. *A spárgát ráteszi a nő nyakára, megköti a zsineget, két ujját a zsineg és a nyakbőr közé helyezi és csavarni kezdi a köteléket.*

— Épen az ellenkező irányba fordul a zsineg, mint ahogy az Forgács Anna nyakán látható — mondja. — A különböző csikokban fekvő elszineződött sávok tehát nem a zsiegelés következtében keletkeztek.

A nő visszaül helyére és Kelemen folytatja előadását.

— Elfogadhatatlan a zsinegelés, vagy cukorspárga felételezése Forgács Anna megzsinegelésére, mert a talált barázda szélének változásai nem ezt mutatják. De nem fogadható el az a feltevés sem, hogy a bünjelek között szereplő sállal követték volna el a zsinegelést. A barázda felületnél nem volt feltalálható a vérzés, ami a boncjegyző könyvből sem olvasható ki.

Az ellenőrző orvosszakértő veronállal kutyákat bóditott el és zsinegelt meg.

Minich professzor: De emliti a jegyzőkönyv, hogy volt vérzés — és felolvas egy részt a jegyzőkönyvből, ahol tényleg a vérzés szi**neződéséről van szó.**

A védelem orvosszakértője megjegyzi, hogy ez is csak azt bizonyitja, hogy a boncjegyzőkönyv egyik helyen igy, a másik helyen ug yemliti a dolgokat. Hivatkozik Kenyeres professzor tankönyvére, amelyben megirja, hogy ezeket a vérzéseket kézzel, vagy zsineggel történt megfojtásnál mindig meg találta.

De hivatkozik **arra is, *hogy kutyákat bóditott el veronállal* és *azokat megzsinegelte és a kutyáknál is feltalálhatók voltak a vérpontocskák.***

Arra a kérdésre, hogy mi okozta hát a nyakon tapasztalt elváltozásokat, a szakértő azzal válaszolt, hogy létrejöhettek ezek szálltal, hogy a bőrt fedő hámot valami lehorzsolás érte és utána a felület a gyógyulás befejezésével kiszáradt.

Az előadottakról azt a követketetés vonja le, hogy hámhorzsolásról van szó, amely a test többi részein is feltalálható. Utal arra is, hogy Forgács Anna annakidején a füle mögött levő sérülést vizetörülközővel borogatta. A törülköz őleérhetett a nyakára is és ez is okozhatta, hogy a bőr felpállott. Annakidején rendkivül nagy melegek voltak, izzadtság is képződhetett a nyakon, amely a nyakbarázdákban összegyült és épen olyan kiszáradásokat okozhatott, amilyenek a zsinegelésnél fordultak elő.

Schadl elnök itt félbeszakitotta az ellenőrző orvosszakértő előterjesztését és a tárgyalás folytatását szombatra halasztotta, amikor Kelemen dr befejezi szakértői véleményének előadását.

Pécsre utazik a Töreky-tanács egy sajtópör tárgyalására.

Pécs, január 17. A budapesti törvényszék Töreky-tanácsa kiszáll Pécsre, hogy a helyszinen fejezze be a bizonyitási eljárást egy sajtópörben. Az ügy előzménye az, hogy Földes Béla, az Uj Nemzedék pécsi tudósitója 1927 decemberében cikket irt Esztergályos János szocialista pártvezén pécsi mulatozásairól.

Esztergályos János a cikk hangját sértőnek találta magára nézve és feljelentést tett Földes Béla ellen. Az ügyet mult év augusztusában tárgyalta a Töreky-tanács és elrendelték a bizonyitás kiegészitését. Mivel a tanuk száma szokatlanul nagy, a Töreky-tanács most ikszállt a helyszinre, hogy ott ejtse meg a kihallgatásokat.

Kettős öngyilkosság Budapesten.

Budapest, január 17. Ma délután a Cserei-utca 3. számú lakásában Oláh Antal és Kapi Lajosné méreggel megmérgezték magukat. Oláh Antal meghalt, Kapi Lajosnét súlyos állapotban a mentők a Rókus kórházba vitték.

Az asztali-tennisz világbajnokság tegnapi eredményei.

Magyarország megőrzi a világhegemóniáját.

Budapest, január 17. Ma kezdték meg a férfi egyes és férfipáros asztali tennisz világbajnokság küzdelmét, amelynek során a férfi egyesben a magyar Glantz győzött az angol Montagu ellen 21:3, 28:21, 21:15 arányban. A magyar Kelen győzött az osztrák Goldberg ellen 21:8, 21:7, 21:15 arányban. A többi selejtező küzdelem úgy itt, mint a férfipárosnál előrehaladt stádiumban van. A csapatbajnokságok elmaradt küzdelmei közül befejeződött az angol—lett, amelyet Anglia nyert meg 5:3 arányban, továbbá Wales legyőzte Litvániát 5:3 és Csehország vezet Németország ellen 2:0 arányban. Az utóbbi mérkőzés küzdelmeit a németek kérésére péntekre halasztották. A jugoszlávok teljesen visszatértek. A csapatbajnokságok első négy helyezése most már végérvényes:

1. Magyarország 9 győzelem, 2 Ausztria 8 győzelem, 1 vereség, 3. Anglia 7 győzelem, 2 vereség, 4. Lettország 6 győzelem, 3 vereség.

A többi helyezés a hátralevő mecsecsek eredményétől függ.

Kölcsönözzön parkettfényesitőgépet!

és parkettje maradandóan tükörfényes lesz,
Félnapra 2.50, egész napra 4 pengőért

Soltész, Hatvan ucca 1. II. kapu. Telefon 12-59. sz.

A Jegyzőegyesület a nyolc osztályu népiskola ellen

Budapest, január 17. Az Országos Jegyzőegyesület elnöksége és bizottságai értekezletet tartottak. Az értekezlet megállapitotta, hogy a közigazgatás uj berendezéséről szóló törvényjavaslatot, különösen az egységes pártban történt módositás után általában bizakodóan fogadta a vidék közhangulata és a jegyző tábora. A VIII. osztályú elemi skola ügyében a jegyzői kar a mai időt nem tartja elérkezettnek e reform megvalósitására, egyrészt a falu népének nyomoruságos helyzete miatt, másrészt pedig azért, mert a kultuszminisztérium javaslata a VIII. osztályuvá fejlesztendő népoktatásnak minden terhét ujból a községekre akarja rárakni, a községek pedig még elsőrendű közigazgatási szükségleteiket sem tudják kielégiteni. Ezidőszerint csupán annyi valósitható meg, hogy az Eötvös-féle népoktatási törvénynek a VI osztályú elemi népiskolára szabott kereteit töltsék ki a megfelelő népoktatási tartalommal és az osztályoknak tananyagát szabják a falu népének értelmi, gazdasági és társadalmi világához.

Szülei távollétében halálra égett egy két és féléves kislány

Bozalmas szerencsétlenség történt a közeli Tetétlen községben, amelynek egy két és féléves kislány esett áldozatul.

Rinka András tetétleni földmives leánygyermeke, a két és féléves Annuska a tűzhely körül játszadozott. A szülei közben elmentek és egyedül hagyták a csöndes, magábamerülten játszó gyermeket.

Amikor a szülők hazatértek, borzalmas látvány fogadta őket. Már messziről érezhető volt valami égési szag. Ez keltette fel a szülők figyelmét. Először nem gondoltak semmi rosszra, de az anyának hirtelen eszébe jutott a lakásban maradt kisgyermek. Halálsápadtan, a gyermek nevét kiáltozva, nyitották ki az ajtót. Amikor beléptek a konyhába, halálra rémülten látták, hogy *az ártatlan csöppség a takaréktűzhely mellett, a földön eszméletlen állapotban fetreng. Természetesen azonnal segitségére akartak sietni, de már minden segitség elkésett.*

A szerencsétlen kislány, mire szülei hazaértek, megégett.

A halálos szerencsétlenség ügyében a debreceni vizsgálóbiróság megindította a vizsgálatot és elrendelte a boncolást, hogy kideritse: terheli-e valakit felelősség a szerencsétlen Rinka Annuska borzalmas haláláért.

A szerencsétlenség valószinüleg úgy történt, hogy játék közben a kislány kinyitotta a takaréktűzhely ajtaját. Ekkor pattanhatott ki valami szikra a szerencsétlen gyermek ruhájára, amely azonnal tüzet fogott.

Ismeretlen férfi Aradon meggyilkolt egy zenetanárnőt

Arad, január 17. Nagy megdöbbenést keltett Aradon az a borzalmas gyilkosság, melynek áldozata **Schleissner Amália, a köztiszteletben álló zeneiskola kiváló képzettségü tanárnője.** A kedves modoru, mindig mosolygós arcu urinő 65 esztendős volt, de korát csak ősz fürtjei árulták el. Tanitványai valósággal imádták. — Harminchat esztendeje tanit a városi zeneiskolában. Deák Ferenc uccai lakásán különösen sok műtárgyat és régiséget halmozott össze, a finomlelkü úrinő, aki teljesen magánosan élt. — Tegnap reggel feltünt, hogy Schleissner Amália sem a zeneiskolában, sem ismerőseinél nem mutatkozott, lakása zárva volt.

Miután huszonnégy óráig sehol sem jelentkezett, ma reggel a rendőrség fölnyitotta lakását, ahol a zenetanárnőt meggyilkolva, holtan találták.

A lakásban semmi dulakodás nyoma nincs, az értéktárgyak közül semmi sem hiányzik. A holttest mellett egy francia kulcsot találtak, amelyet az autócsavarok erősitésénél használnak. A vizsgálat szerint a gyilkos **ezzel a francia kulccsal zuzta szét a szerencsétlen nő gégéjét, igy követte el a gyilkosságot.** A véres szőnyegen férfi lábnyomokat találtak. A gyilkos a lakás előszoba ajtaját bezárta és a kulcsot elvitte. Ki lehetett a gyilkos, egyelőre teljesen megfejthetetlen. Valószinü, hogy a tettes ki akarta rabolni a lakást, azonban ugylátszik ebben megzavarták és nyomban a gyilkosság után elmenekült.

Megfojtották Lyon legszebb asszonyát

Párisból jelentik: Lyon lakosságt titokzatos gyilkosság tartja izgalomban. Nehány nappal ezelőtt női holttestet fogtak ki a Rhone vizéből s hamarosan megállapitották, hogy a város egyik legszebb asszonya volt az áldozat.

A vizsgálat során kinyomozták, hogy nehány hét előtt egy ismeretlen nő jelent meg az asszony lakásán és azal az ürüggyel csalta el, hogy az urát automobil baleset érte. Azóta az asszony nyomtalanul eltünt. Az orvosi megállapitás szerint az asszonyt előbb megfojtották, később pedig a Rhoneba dobták. A fojtogatás selyemzsinórral történt. A hatóságok azt hiszik, hogy a gyilkosságot az asszony egyik udvarlója követte el, aki azért csalta el, hogy erőszakkal magáévá tegye, de mivel — ugylátszik — a nő ellenkezett, vad dühében megölte.

Megkésve érkezett

Tisztelt Szerkesztő Úr!

A Bocskay Futballklub csapatának görögországi túrájával kapcsolatosan igen érdekes és már irálya után is általánosan ösmert rokonszenves iróember színes tollal irt tudósításait olvashattuk lapunk és testvérlapjaink hasábjain. Egyik-másik ilyen tudósítás felett az a megjegyzés állt, melyet én az e heti levelem címéül adtam: „Megkésve érkezett". Nem is csoda. Athén messze van, Több nap kell, míg onnan egy-egy levél elérkezik hozzánk.

Az én e heti levelem itt Debrecenben kelt s mégis megkésett (pedig mindig hiba, ha valami vagy valaki — késik). Ennek azonban nem a posta, sőt még én sem vagyok az oka, hanem a tisztelt Szerkesztő úr, aki egy hónap' késedelemmel olvassa el a közlésre küldött költeményeket, meg azután az a *költői* rendetlenség, mely egy szerkesztői iróasztalnak jellegzetessége és amely természetes következménye annak a sok *költeménynek*, mellyekkel mi, a lap önkéntes dolgozótársai nap-nap után elárasztjuk a t. szerkesztőséget. (No meg talán az is, hogy Jancsi segít rendezni a rendetlenséget! Nemde bár?)

Talán nem is időszerű ma már, amit alábbiakban leirok, de mert minden levélre válaszoln' illik, — ha mindjárt megkésve — hogy jó szólás-mondással éljek: engedtessék meg nekem, hogy visszatérjek a még december hó első napjaiban Szerkesztő úr címére érkezett levélben foglaltakra, mely levél a versek közé vegyült, ily módon veszendőbe ment és tegnap került csak Szerkesztő úrtól az én kezeimhez.

Előbb azonban még egy kis kitérés. (Ne haragudjék kedves Igazgatósági tag urambátyám, hogy ismét hosszadalmasan irok, de tetszik tudni: az én leveleimet sorszámra tiszteletdíjazzák és így érdekem, hogy a levél hosszú legyen!) Egyik fővárosi szépirodalmi hetilap Az illetlenség kódexe cimen Pólya Tibor kiváló karrikaturáit közli arról, hogy mi az illetlenség? A többi között a következő két illetlenség ragadta meg figyelmemet: „Ha kezet csókol, ne alakuljon át emelődaruvá. Nem fog ártan' a hátának, ha szépen meghajtja". És a másik: „Ne beszéljen s ne irjon — önmagáról". Az elsőt megtartom és lehetően nem csókolok kezet. A másik kódexparancsot az érkezett, de megkésve kézbesített levél miatt kénytelen vagyok áthágni. Elnézést kérek, hogy illetlenül bár, de illetékesen ismét magamról irok, — egy kicsit.

Szól pedig az a bizonyos december', de keletnélküli levél a következőképen:

Igen tisztelt Főszerkesztő Úr!

B. lapjában, a „Debrecen"-ben hetenkint dr. Tar János aláirással egy-egy cikk — a cikkiró szavaival élve heti Szidra — szokott megjelenni. Nem akarok most ezen cikkek méltatásába, vagy bírálatába bocsátkozni, legfeljebb anny't jegyzek meg, hogy nagy élvezettel olvasom ezen Szidrákat, mert látom, hogy *falun* nemcsak hogy nem pusztult ki a humor, hanem még jobban él és virul, mint valaha.

Levelem megirására a helyi lapok december 1-iki számában „Nagy műsorral tartják meg a debreceni dalosok monstre dalos-estélyüket" cimmel megjelent riport késztet, melynek irója szintén dr. Tar János úr. Bár a heti Szidrák és ezen riport hangja lényegesen elüt egymástól, még's egész bizonyosra veszem, hogy a két dr. Tar János egy és ugyanazon személy. (Szellemes cikk irónk zárjelbe téve ezt úgy fejezné ki, hogy a két Tar mindegy.) Amennyiben ezen feltevésem helyes, nem tudom megérteni, hogy miért dr. Tar Jánosnak, *a falun élő embernek* (egyik cikkében ugyanis ilyennek tünteti fel magát) kellett ezt a teljesen debreceni vonatkozású riportot megirnia. A világért sem akar ez a falu lekicsinylése lenni, sőt ebben a t.ényben határozottan Debrecen város lekicsinylését látom, mert egész bizonyosra veszem, hogy a Főszerkesztő úr derék gárdájából bárki éppen olyan jól — talán még jobban — megirta volna azt a riportot.

Nagyon lekötelezne Főszerkesztő úr, ha b. lapjának egyik számában valamilyen formában a választ megadná, esetleg méltóztassék levelemet dr. Tar János urnak továbbitani, hátha levelem dr. Tar urat egy újabb heti Szidra megirására inspirálja, amely esetben meg volna az az elégtételem, hogy levelemet nem irtam hiába.

Főszerkesztő úr bocsánatát kérve, amiért ezen apró üggyel drága idejét igénybe vettem, vagyok teljes tisztelettel:

Debrecent szerető és „Debrecen"-t olvasó.

Igentisztelt, városunkat szerető s lapunkat olvasó kollega (t. i. levéliró kollega) hölgyem vagy uram, ime válaszom, megkésve bár, de törve nem:

1. Eltalálta: A két Tar mindegy!

2. Habár egy'k levelemben ilyenként fémjeleztem is magam, nem vagyok falun élő ember. Ott, abban a levélben, ez kellett. Kivánta a cikk iránya. Tanulság: Nem *minden* igaz, ami az ujságban irva vagyon. (Amint előfordul néha, hogy némely — vagyon is — valótlanság.) Az ujságiró sohasem hazudik, csak — téved, vagy rossz az értesülése. Én nem vagyok ujságiró, csak ujságban levelező. Vannak, akik e minőségben irónak vagy legalább ujságirónak képzelik magukat. Én nem s ez nem ujság! Néha azonban szabad tudatosan valótlant irni. Mondani azt nem. Csak egy esetben. Ha nő van a játékban! Két évig éltem falun. (De nem Hartán! Pedig leveleim után megérdemelnék olvasatlanul legalább annyit, mint amennyit szegény Nádossy kapott a francia levelekért, úgy gondolom — ártatlanul!?) Lehetséges, hogy ezekből a *boldog* időkből maradtak meg a — humorfoszlányok. Hat év óta városi lakos vagyok, de azért nem érzem magam *boldogtalannak*.

3. Hálásan köszönöm s jól esik olvasnom, hogy a het' Szidrákat *nagy* élvezettel tetszik olvasni. A mai sivár világban érdem és művészet: élvezetet szerezni. *Nagyot* szerezni, nagy érdem s nagy művészet. *Én* nem érdemesítem elolvasásra leveleimet!!!

4. Rosszul esik, hogy a cikkeim méltatásába nem tetszik belebocsátkozni!? Bocsánatot kérek, de ennyire talán mégsem — rosszak? Vagy igen?

5. Most pedig következik a legnagyobb fájdalmam. Azt tetszik irni: Egészen bizonyosra veszem, hogy a Főszerkesztő úr derék gárdájából bárki éppen olyan jól, — *talán még jobban* (itt a keserv! csak legalább ezt ne tétszett volna megjegyezni) megirta volna azt a riportot. Hát kérem ez a megállapitás — téves. Pennaforgató (időnként pennarágó) embernek nincsen fájdalmasabb, mint azt hallani, hogy a másik *jobban* irt! (Irhat szebben, színesebben, dallamosabban, gondosabban, tisztábban, humorosabban, tartalmasabban, gondolatgazdagabban, tárgyilagosabban, jólértesültebben, talán — rövidebben! de jobban... nem... ez fáj! (Magam iránti kedves kötelességet teljesítek akkor, amikor közlöm, hogy arról a bizonyos riportról a következő bírálat hangzott el, mégpedig a legilletékesebb helyről: Iskolapéldája, hogyan kell *szürke* dolgokról *színes* riportot irni! Engedelmet kérek. Debrecen nagy városa nincsen lekicsinyelve. Bár meg kell vallanom, hogy *most* elolvasásra méltattam a riportot és bizony kevés *szint* találtam benne. Lehet, hogy Önnek van igaza!?

6. Minden levélnek van célja, nem ritkán — célzata. Az enyéimét nem árulom el. Ön sem irta levelét hiába. *Célját* elérte. Itt az újabb heti Szidra! De mi volt a — célzat? Árulja el ugyan kérem, mi volt a — tendencia? Ha az, hogy: „Ne sutor ultra crepidam", akkor megnyugszom: nem követek el többé riportot, csak merényleteket — a humor ellen!

Debrecen, 1929 január 15.

Tisztelettel

Dr. Tar János
ellenriporter és humorfoszlány tulajdonos.

Helyszini szemle lesz a Nyugati-utcai sinpár kihelyezése ügyében.

A Nyirbátori Vasut, mint ismeretes a város nyugati részén a Salétrom- és a Nyugati-utcán vezeti el a vonalát, amelynek a kihelyezése iránt a mult évben egy önálló inditványt nyujtottak be a közgyüléshez. A törvényhatósági közgyülés elutasitotta az önálló inditványt, amelyet azonban tovább felebbeztek és most a Hajózási és Vasuti Főfelügyelőség arról értesitette a várost, hogy a kereskedelemügyi minisztérium megbizta azzal, hogy tartson helyszini szemlét. A helyszini-szemle e hó 22-én lesz, amelyre a városi tanács Zöld József főjegyzőt és Borsos József műszaki tanácsost küldte ki.

Copyright by Vásárhelyi Lajos
New York, 1929.

FEKETE KASTELY

DETEKTIVREGÉNY PARODIA

Irta:
VASARHELYI LAJOS.

X. Fejezet. (18)

CANNES, — ANTIBES, — NICE, — MENTONE.

Jack felkapaszkodott a felhágón, egy pillanatig megállt, nagyot fujt, majd felnyitotta a kocsi ajtaját és belépett. A folyosó üres volt és Jack miután körülnézett, azonnal besurrant a mosdófülkébe. Egy tükör függött a falon. Jack egy percig farkasszemet nézett magával. Eddig jól csináltad, boy — dicsérte önmagát — csak most le ne maradj, mert az iram ugylátszik erős. Elégedetten mosolygott önmagára: felsőkabátja zsebéből egy csomagott vett elő, aztán ügyesen maszkirozni kezdte magát.

— Milyen jó, hogy erre is gondoltam. Hajához megtévesztésig hasonló pakumpartot ragasztott fel, hogy ugy nézzen ki, mint egy angol. Haját középen választotta el. Kinyitotta a mosdó csapját, megnedvesitette bajuszát, egy kis zsilettet vett elő és egy óriási sóhajjal leborotválta. Összekapkodta a megmaradt holmikat és zsebregyürte. Kissé leporolta a kabátját. Megtapintotta hátsó zsebét, a hol a revolver készenlétben volt. Belső zsebéhez nyult, tárcája nem volt ott. Villámgyorsan végigkutatta összes zsebeit: a tárca nem volt sehol.

— Na fiam, te most aztán jól el vagy látva; se pénzed, se igazolványod. Rövid ideig rettenetesen el volt keseredve és azon tépelődött, hogy hogyan veszthette el.

— Sebaj, — gondolta — az életemet is elveszthettem volna. Valószinüleg kiesett a zsebemből, hiszen arra volt alkalom. Most azonban percnyi késedelem nélkül meg fogom keresni az emberemet, de a kalauznál is jelentkeznem kell.

Elindult a folyosón, benézett minden fülkébe és kereste a kalandort, a'ire a személyleirás ráillik, akinek a kezében egy kis kézitáskát látott. Áthaladt az összekötő folyosókon és már a második Pullmann kocsit vizsgálta eredmény nélkül. Pedig körülbelül ide ugrott fel. Kalauzzal eddig még nem találkozott.

A negyedik kocsiba nyitott be. Ez az étkező kocsi volt. Feltünés nélkül, de vizsga szemekkel nézte az utasokat és ime, a kocsi közepe felé meglátta azt, akit keresett. — Párolgó levesestál előtt egy kifogástalan sötétkék ruhában öltözött, pompás termetü, 35 év körüli férfi ült.

Egész lénye megnyerő erőt sugárzott ki. A keresetlen elegáncia, az uri és fölényes modor meglátszott azon a módon, ahogyan a kanalat a kezében tartotta. A levesre olyan szivélyesen mosolygott, hogy az szerencséjének érezhette, hogy ilyen előkelő ur kanalazza.

Elsőrendü nemzetközi szélhámos.

— Hogy előkészitett ez mindent, — bámult el Jack, amint egy sárga kurir igazolványt látott hanyagul az asztalra vetve. — Persze, hogy a kurir-táskában van a szerződés, a pénz, a gyémánt, a gyöngy és még az ördög tudja mi.

Tovább haladt, mintha semmit sem vett volna észre. Még a jegy ügyet kell valahogy elintéznem és pénzt kell szereznem. A következő kocsiban aztán találkozott a kalauzzal, akit félrehivott egy üres fülkébe.

— Nézze kedves kalauz ur, én valahogy idecsöppentem a vonatra. Mégpedig egy fontos állami megbizással, azonban annyira kellett sietnem, hogy a tárcám valahol elmaradt.

— Ismerem már jól az ilyen urakat!

— Hohó, kissé lejebb a hanggal kedves mester.

— Majd megtanitom én magát tisztességre, a következő állomáson átadom a rendőrségnek.

— A rendőrségnek ugyan nem, hanem majd az állomásfőnökkel beszélek, telefonáltatok vele Párisba a rendőrprefektushoz, aki aztán igazolni fog.

A kalauznak imponált a biztos fellépés és bizalmát csak fokozta, hogy Jack hihetetlenül otthonosan viselkedett.

— Mi lesz a legközelebbi állomásunk.

— Cannes.

— És aztán?

— Antibes.

— Nos Antibesbe már utasitást fog kapni az állomásfőnök, hogy lásson el mindennel. Most pedig itt van az aranyórám, adjon rá 50 frank előleget. Az étkezőbe akarok ebédelni. Azt hiszem itt az ideje.

A meglepett kalauzt Jack gondolkozni sem hagyta és máris megvágta 50 frank erejéig. Az ajtóból még vigan visszaszólt:

— Aztán nehogy utánam jöjjön az étkezőbe kémkedni. Zavarna a munkámban. Cannesba beszállok, lassan jöjjön utánam, s az állomásfőnök szobájában találkozunk.

Jack az étkezőbe sietett, megebédelt, megivott egy feketét és a jól végzett munka és evés tudatában iszonyu élvezettel szivott egy jó cigaretttát. Majd beletemetkezett egy folyóiratba és látszólag

Megijedt a rádiótól

A halálrarémült cselédleány azt hitte, hogy betörők vannak a lakásban és mozgósitotta az egész házat és a rendőrséget.

Miskolc, január 17. Amióta a rádiót népszerüsitették és az elegáns lakásokban épen ugy otthont nyer, a XX. század egyik legértékesebb technikai vivmánya, mint a szegény emberek házában, rengeteg kedves, bájos eset történt Marconi szórakoztató készülékké tökéletesitett találmánya körül. Nagyon sok rádióvicc van forgalomban és ezek közül nem egynek, bármilyen furcsán hangzik is, valóság az alapjuk.

A sok megtörtént és kieszelt tréfás esetek közül érdekes kiemelni, ami most Miskolcon történt és azt a Miskolcon megjelenő *„Reggeli Hirlap“* az alábbiakban mondja el:

A rádió hangjai olyan rémületbe ejtettek egy cselédlányt, hogy felverte az egész környéket, rendőrök jöttek és revolverrel a kezükben lopództak be a lakásba, ahol kiderült, hogy az izgalmas eseménynek mindössze a rádió volt az oka.

Kedden este a miskolci Széchenyi uccában levő bérház egyik lakásának előszobájából sikoltozva futott ki egy cselédleány. Megállt a lakás előtt, amelyben Kovács István magántisztviselő lakik és itt rémült hangon kezdte kiáltozni:

— Segitség! Betörők vannak a lakásban!

A nagy kiáltozásra összeszaladtak a házbeliek. Körülkapták a cselédlányt, aki halálraváltan, az izgalomtól reszketve mesélte el kalandját.

Az aszonya, mint elmondta, este fél 7 óra tájban elment otthonról és bezárta a lakás előszobába nyiló ajtaját. Egyedül maradt a lakásban és a konyhában végezte a dolgát. Félóra mulva, mikor kijött az előszbába, szinte összeesett az ijedtségtől, mert az asszonya által bezárt lakásból hangokat hallott. Egy pillanat alatt megállapitotta, hogy két férfi beszélget bent a lakásban, fojtott, suttogó hangon. Mintha azon vitatkoznának, hogy mit vigyenek el.

— Biztos, hogy betörők és most kifosztják a gazdámat, segitsenek, — siránkozott a leány a házbeliek előtt.

Senki sem kételkedett, hogy Kovácsék lakásában betörők vannak. Azon kezdtek tanakodni, hogyan fogják el a tolvajokat, akik ilyen vakmerő módon akarják kifosztani a Széchenyi uccai lakást. — Egész haditervet dolgoztak ki, nehogy a tolvajok az ablakon keresztül elmenekülhessenek.

Egyikük elfutott rendőrért, a többiek pedig két csoportban elállták az ablakokat, illetve Kovácsék lakásának az ajtajánál foglaltak állást. Igy várták, hogy a lakásba szorult betörők a karjaik közé fussanak.

A házbeli asszonyok valamenynyien visszamentek a lakásaikba és egyik-másik még a férjét is magával akarta cipelni, nehogy a menekülő betörők esetleg kárt tegyenek benne.

Nehány perc mulva megérkezett a házba két rendőr. Az egymás közelében posztoló Széchenyi uccai rendőrőrszemek. A cselédleány ezeknek is elmondta, hogy a bezárt szobából két férfi suttogó hangját hallotta és azt hiszi, betörők vannak kodabent.

A rendőrök revolverrel és karddal a kezükben beléptek az előszobába. Ők is hallották a szobából jövő hangokat. De furcsának találták, hogy a betörők a házbeliek lármáját nem vették észre. Mégis csendben a szobaajtóhoz nyomultak, amelyet hirtelen rántással be akartak lökni. Az ajtó azonban nem engedett.

— Bezárták magukat a tolvajok és most az ablakon akarnak menekülni — kiáltoztak a házbeliek és a felizgatott emberek a lakás ablaka felé rohantak.

Egy lakatostanonc, aki szintén házban tartózkodott, a rendőrök utasitására kinyitotta a lakást. — Amikor az ajtó feltárult, a szobát sötétség boritotta, a két férfihang most még erősebben hangzott, mint az imént. A rendőrök felgyujtották a villanyt és a sarokban megpillantották a rádiókészüléket, amely Budapestre volt beállitva. A Studióban valami kabarédarab ment és a szinészek hangjától rémült meg a cselédleány.

A betörőüldözés ezzel természetesen nevetésbe fult. Lecsendesült az izgalom és a házbeliek nevetve fogadták az épen hazaérkező Kovácsékat. Az asszony bosszankodva lépett a rádiókészülékhez, amelyet eltávozása előtt beállitott és elfelejtett elzárni. Ez a feledékenység okozta a házbeliek nagy riadalmát.

észre sem vette azt az urat, aki tőle négy-öt asztalnyira szivarozott.

— A bitang most készíti a tervét, ki akar játszani. Hogyan fülelhetném le? Most nem üthetek rajta, mert kurir igazolványt hamisitott és csak én maradnék bent a csávában, mert nálam nincs most semmi igazoló okmány. Ellenben Antibesbe távirati utasitást kérek a letartóztatására.

A vonat lassitotta futását, Cannesbe értek. A kocsikat szemmeltartva, Jack az állomásfőnöki hivatalba sietett, ahol bemutatkozott:

— Nevem Jack, vezetéknevemet sajnos nem árulhatom el. Azt sem, hogy milyen körülmények között kerültem a vonatra. Igen fontos állami megbizatásból egy urat kell szemmel tartanom. Utközben igazán rendkivüli módon elveszitettem a tárcámat pénzzel és igazolványokkal együtt. Lesz szives soronkivüli táviratban, de még jobb lesz telefon utján a következő üzenetet leadni: „Tettes megvan, állandóan szemmeltartom. Üldözés közben pénzem elveszett, kérek Antibesbe az állomásfőnök által 10 ezer frankot kiutalni. Felhatalmazást kérek, hogy egy magát kurirnak kiadó szélhámost letartóztathassak“. — A távirat Párisba menjen a rendőrprefektushoz.

Az ellentmondást nem türő hang a választékos fellépés nem tévesztette el hatását. Az állomásfőnök bár kelletlenül, de azonnal bejelentette Párist és megigérte, hogy beszél a rendőrfőnökkel.

A kalauznak megparancsolta, — hogy Antibesig hagyja nyugodtan Jackot.

A vonat zugva-zakatolva robogott ki Cannes forgalmas állomásából. Esteledett. Szürke, egyhangu ködök ereszkedtek a jobbról-balról elrohanó tájakra. Jack azon gondolkozott, hogy milyen csodálatos az élet, most bizonyára szavak rohannak dróton, őérte! — A rendőrprefektust alarmirozzák, ő érte. Kurir letartóztatására adnak engedélyt, mert hiszen egy rosszul elpusztázott nyomozáson kivül a rendőrség semmit sem produkált.

Arra Jack nem is gondolt, hogy a rendőrfőnök nem teljesitené kérését. Vagy valami más akadály eszébe sem jutott. Eddigi produkciója olyan eredményes volt, hogy nem is számolt egy esetleges megtorpanással. Természetesen legjobban szeretett volna kézibilincseket rakni a szimpatikus ismeretlen finom erős kezeire, és alig várta a pillanatot, hogy a kurirtáska tartalmára rátehesse a kezét. Szinte ugy érezte, hogy a gyémántok átüzelnek a táskán — és ez a mesterséges lázbajövés már-már elfeledtette vele az óvatosságot is. — Szines és fantasztikus képek kavarogtak előtte: — hirt, dicsőséget, pénzt, érvényesülést, mindent igért az elkövetkezendő siker.

(Folyt. köv.)

Beszélgetés Bierbauer Virgill müépitésszel a magyar épitőművészet égető problémájáról

Ma este nagyon érdekes előadást tart a Városházán.

A Magyar Mérnök és Épitész Egylet debreceni osztályának meghivása folytán dr Bierbauer Virgil, a nagytudásu müépitész Debrecenbe érkezett, hogy itt „A magyar épitőművészet modern irányu fejlődésének szükségeségéről és akadályairól“ előadást tartson.

Ma, pénteken délután fél hat órakor tartja meg a nagynevü müépitész előadását, mely iránt már is igen nagy érdeklődés nyilvánul meg.

Alkalmat kerestünk arra, hogy Bierbauer épitészmérnökkel beszélgetést folytassunk előadásának tárgyáról, amely már jóideje foglalkoztatja az illetékes köröket.

— *Mit nevez ön modern épitőművészetnek?* — hangzott első kérdésünk.

— Az épitészet azon irányát — válaszolta Bierbauer müépitész, — amely a mai anyagokkal és szerkezetekkel, tehát a vasbetonnal, hengerelt vassal, üveggel stb. oldja meg a mai feladatokat és elégiti ki a mai szükségleteket. Azt az épitészet, amely mai mivoltát nem tagadja meg és nem leplezi azt el régieskedő formákkal, vagyis őszinte, korszerü.

— *Miben látja Ön az ilyen értelmü modern épitkezések akadályait?*

— Nehéz erre a kérdésre nehány szóval választ adni! A hivatalos épitkezéseknél a hivatalos körök nem egyszer egyenesen megkivánták az épitésztől azt, hogy valamely régies formaruhát adjon az épületnek. S a laikus épittető maga is azt szereti, ha az épülete minél diszesebb, minél pompázatosabb s szinte fél az egyszreüségtől, — inkább mond le a fürdőszobáról, mint a homlokzat gipsz cicomáiról — fontos és az épület használhatóságát növelő költséget száz szor is meggondol, de az ilyesmire nem sajnálja a pénzt s arról megfeledkezik, hogy az ilyen ékesség nemcsak az épitkezéskor okoz kiadást, hanem annak befejezése után is, mivel azt állandóan javitani kell. Egész más a nyerstégla homlokzat, amely tatarozásra nem szorul.

— *De ha Ön ezt az álláspontot képviseli, mit tart a „klinker“ téglárol?*

— A klinker-tégla, vagy magyarul kongó-tégla müvészi jelentőségét Magyarországon én hangsuzztam elsőnek s tanulmányaimban már évek óta propagálom. Nemes szinü, pompás zamatu, kitünő anyag ez, mely bizony ezideig nálunk nem volt kapható. A szegedi épitkezéseknél végre sikerült reáforditani a figyelmet s azok a „klinkerek“, amelyeket a debreceni Városi téglagyárban láttam, már-már szinte tökéletesek. A fagyasztási kisérletek adják meg a végső bizonyitványt e téglárol, mely szerint teljesen fagyállónak bizonyult. E téglában meg van az ideális magyar homlokzati anyag, amelyből készült homlokzatok fentartási költségei megtakaritathatók lesznek. Amint látja, a modern német épitészet ez anyaga megint a célszerüséget szolgálja.

— *Engedjen meg még két kérdést! Az egyik az, hogy vajjon a mai korszerü épitészeti törekvések a müvészi szempontokat is kielégitik-e?*

— Megint egy fogós kérdés, amelyre kurta választ adni nem lehet. De az előadásomban majd alkalmam lesz példákkal demonstrálni s remélem, megértetni azt, hogy a mai architektura, ha az kiérett és kiforrott formában jelentkezik, egy uj és egy igen mai szépséget adhat.

— *A másik kérdésem: nem-e veszedelmes az, ha a külföldi példákat tulságosan követjük? Nem-e vezet ez a magunk épitőművészeti karrakterének vesztéhez?*

—Nem hiszem. Sőt ellenkezőleg. A modern épitőművészet ellenkezőleg a legsajátabb hangunk kifejezését, megszólaltatását teszi lehetővé, sőt hozza magával. Minden nép, minden táj, minden nemzet szükségletei mások s ugyanugy az épitanyagai, tehát kifejező eszközei. S ha ezeknek az adottságainknak: szükségleteinknek és anyaigainknak igazában megfelelünk, akkor az, amit épitészetünkben teremtünk, csak hazai lehet. Csak legyünk őszinték, a magyar lélek, ha van, az megnyilatkozik a korszerü épitészeti alkotásokon is. A mult században épen az volt a baj, hogy mindezzel nem törődtünk: sajátos szükségleteinkkel és anyagainkkal, hanem utánoztuk Bécset s az azontuli külföldet. Az eredmény ismeretes: egy végtelen sivár eklekticizmus s utána a secessió szörnyüségei... Akkor egy divatos forma volt a kiinduló pont — a mai korszerü épitészeti törekvések nem ismernek előre kiagyalt formát, hanem csak a tiszta épitészeti alapelveket, minél jobbat, minél célszerübbet és ha erre igazán őszintén törekszünk, akkor az eredmények szépek, sőt magyarosan szépek lesznek.

Rheuma, Ischias, Köszvény
ellen legjobb a régen bevált hires
Király balzsam
1 üveg 2 P 40 f
Kapható a készitő
GrószNagyFerenc
Debrecen, Aranyeoyszarvu gyógyszertárában (Szinház mellett.)

Megvalósulás előtt az ügyvédi kamara székháza.

Tudvalevően a debreceni Ügyvédi Kamara székházat akar építeni. — Erre a célra Debrecen város törvényhatósági bizottsági közgyülése a pénzügyigazgatósági palota mögött levő üres telket adományozta. a városnak ezen a környékén a közel jövőben uj utcát fognak nyitni; ez lesz a Blaha Lujza utca.

A vonatkozó közgyülési határozatot felterjesztették a miniszterhez, aki most a főispán utján az iránt érdeklődött, hogy milyen értéket képvisel a székház céljára adott telek ?

Az ügy a csütörtöki ülésben került a tanács elé, amely több hozzászólás után a kérdéses telek értékét négyszögölenként 120 pengőben állapította meg. Maga a terület 277 kvadrát.

A városi tanács ilyen értelemben fogja értesiteni a főispánt, illetve a minisztert.

A Napkelet pályázata

Gulyás Pál és Juhász Géza a versenypályázat nyertesei.

A „Napkelet" c. irodalmi folyóirat az elmult év elején versnovella és tanulmány pályázatot hirdetett. melynek eredményét legutóbbi, jan. 15-iki számában publikálta. Az eredmény jogos büszkeséggel töltheti el az annyiszor lenézett magyar vidéket, melyről most is bebizonyosodott, hogy ősforrás: a tehetségek kimerithetetlen termő talaja. Különösen mi, debreceniek olvashatjuk örömmel a pályázati jelentést, a mennyiben a verspályázat első nyertese városunkban született, itt bontotta ki szárnyait a köztünk él most is. Gulyás Pál nevét, kinek nem régen jelent meg Misztikus ünnepi asztal cimü, országos viszonylatban is feltünést keltett kötete, felesleges a debreceni közönség előtt hangsulyozni, anélkül is tisztában van minden irodalom iránt komolyan érdeklődő azzal az értékkel, amit ez a név reprezentál. Ha még is mindamellett méltató szavakat keresünk, megtaláljuk a biráló bizottság összefoglaló jelentésében, mely többek között igy szól:

„Gulyás Pál egyre gazdagodó **három füzete szemünk előtt bontakozó forma- és képzeletkincse egymagában is kárpótolt közel három ezer versenyző vers elolvasásáért."**

Ennél többet, elismerőbbet mi sem mondhatnánk.

Szinte a szenzáció erejével hat, hogy a versenypályázat másik nyertese is debreceni költő: Juhász Géza. az Ady Társaság elnöke, aki ujabban széleskörü kritikai, illetve irodalomismertető munkásságot is fejt ki. A Napkelet birálói ezt a munkásságát jutalmazzák, mikor költészetének szépségei mellett méltán állapitják meg róla, hogy „egyike az uj iró-nemzedék érdemesebbjeinek".

Értesités.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a **Kigyó ucca 12.** szám alatt

vendéglőt nyitottam.

Abonensek felvételnek! Olcsó borárak. Vámospércsi uj bor 80 fillér Homoki ó-bor 1 P 20 f. Badacsonyi szemelt Rizling 1 P 40 f. A n. é. közönség szives pártfogását kérve tisztelettel **Goldstein.**

A debreceni országos dolosverseny élelmezési bizottsága

Alább közöljük a debreceni Országos Dalosverseny élelmezési bizottságba beválasztottak névsorát:

Elnök: Dr Vass Károly tanácsnok.

Helyetes elnökök: Dr Szabó Mihály hentes, Surgóth Jenő kir. gazd. főtanácsos.

Társelnökök: Dr Rácz Lajos gazdasági főtanácsos, Mezőgazdasági Kamara igazgató, Nagy József m. kir. rendőrfőtanácsos.

Alelnökök: May Andor vezérigazgató, Jóna János földbirtokos, dr Vágó vágóhidi igazgató, dr Harsányi Imre iparkamarai ügyv., dr Antal Géza, Heyenke Oszkár ny. Máv. felügyelő, Biró Jenő népjóléti hivatali igazgató, Dallmann Ferenc vendéglős, Sztankay F. Béla igazgató.

Főtitkár: Poroszlay László városi aljegyző.

Titkárok: Dr Orosz Árpád aljegyző Szegedy Lajos aljegyző, dr Orosz István, dr Olasz Vilmos, dr Koller József aljegyző.

Főjegyző: Dr Vitéz Kiss József tl. aljegyző.

Jegyzők: Jeney Zoltán aljegyző, dr Kupas Sándor számtiszt.

Főpénztáros: Vargha Endre számvevő.

Főellenőr: Nagy Sándor tb. főszv. helyettes.

Pénztárosok: Kiss Ferenc nyilvántartó, Scheppel Béla áll. napidíjas, Tóth Béla városi tisztviselő.

Ellenőrök: Langauer István áll. rend. írnok, Hütter Keresztély áll. írnok, Ecsedy János áll. írnok.

Bizottsági tagok: Kardoss Zoltán nagykereskedő, Bárdos Géza, Csáky János, Erdődy Lajos, dr Erdős László Gyarmathy István, Vásáry József, Ungváry József, Zelinger Ede, dr Boldizsár Kálmán, dr Gulyás István, Kiszely Árpád, Abonyi Ferenc, Kurdy Sándor, Nagy Sándor ref. főgimn. tanár, dr Balla Gerő, Harsányi Imre gubás, Kemény János vendéglős, — Kontsek Géza, Kontsek Kornél, Rosenberg Sándor szállodás, Kovács Aladár szállodás, Láng Imre vendéglős, Lindenfeld Jenő, Lókody Sándor vendéglősök, Némethi Lajos vendéglős, Márkus János vendéglős, Marx János, Molnár Lajos vendéglős, Nagy Viktor sütő mester, Nógrády Pál kovács, Tóth Gyr. kapitány, dr Antal Géza ügyvéd, dr Salánky József tisztiorvos, Csékmány Béla intéző, Elek Ferenc rendőr fogalmazó, Göllner János tanár. Halász Miklós tanár, id. Kertész Imre birtokos, Kertész István, dr Mayer A. rendőrfogalmazó, Mayer Jenő irodaigazgató, Ferenczy József kórházi biztos, Nagy Pál birtokos, Pásztor Gyula birtokos, Polgáry István birtokos, Tóth Lajos, Mester Lajos, Vangor Antal, Forgács István, Kovács József, Sápi István, Kósa Lajos, Liebermann Géza, Darvas Béla, Piros József, Galamb Ferenc, Schneider Mihály, Kovács János, Böde Gyula, Lindenfeld Ignác, Robicsek Jenő, ifj. Varga Imre, Bornyi Gyula, Fábián Ferenc, Gombos Gergely, dr Szabó Mihály, Szücs Béla, Kiss Imre, Ausch Soma, Benyáts Emil, Vidoni János, Gyarmathy Miklós, Kontsek Géza, Márkus Jenő, — Frank Izidor, Békés Lajos, Deutsch Lajos, Molnár József, Sarkadi Dezső, Győri Lajos, Krisch Károly, Mándoki Ferenc, Nagy József, ifj. Brunner János, Szabó János, Hartlh Ignác, Percel Béla, Hevesi Gergely, Oláh András Turi János, Waldmann Géza, Daku András, Gombos Ferenc, Imre János, Szathmáry József, Veréb Lajos, Piros Béla, Radó Mór, Trnka Henrik, Gombos Zoltán, Reichmann Vilmos, Kuszka Mihály, Weisz Bertalan, Werner Sándor, Király István, Molnár Ernő, Bőhm Ferenc, Varga Antal.

Nyomdászok álarcos-bálja

A farsang legkedvesebb mulatságai közé tartozik az álarcos-bál. Nem csoda, hiszen a világ minden részében, még a kongó-négerek is hódolnak az álarcos-mulatságoknak, hogyne lenne hát ez kedves a müvelt európaiaknál is. Hiszen olyan kedves és kedélyes figurákat lehet ott látni, hogy igazán kár lenne egy ilyen kedvező alkalmat elmulasztani és nem kihasználni a farsangot.

A debreceni nyomdászok minden farsangon megrendezik az álarcos-bált és mindig arra törekszenek, hogy minél kellemesebbé tegyék ezen mulatságukat. Ezidén is nemcsak 6—8 jelmezest ajándékoznak meg, hanem minden egyes jelmezes jutalomban részesül.

Az ajándéktárgyak mindég gyülnek. Eddig a következő adományok folytak be: Bognár Emil drogériája (Csapó-u. 40.) hat darab finom pipereszappant; Laborfalvy Márkos Luiza női divatszalonja (Rákóczi-u 41.) egy gyönyörü szép estélyi ruhát; „Méliusz" könyvkereskedés (Piac-u.) több ajándéktárgyat; „Merino" posztókereskedés (Piac-u. 49.) egy divatnadrágra való szövetet; Hegedüs és Sándor könyvkereskedés (Piac-u. 34.) több ajándéktárgyat; Tóth Miksa cukorkakereskedés (Püspöki palota) egy doboz Pischinger csokolédét; Böhm Ferenc papirkereskedés (Piac-u. 7.) három doboz levélpapirt; Grünfeld Adolf és Tsa férfidivatkereskedő (Piac-utca 37.) egy zsakettnadrágot; Gárdos József könyvkereskedés (Püspöki palota) több ajándéktárgyat; „Otthon" kávéház (Sas-u.) két üveg Tokaji szamorodnit; Horovitz József női- és férfidivatkereskedő (Piac-u. 40.) öt drb ajándéktárgyat; Frank Imre férfidivatkereskedő (Piac-u. 43.) egy férfikalapot; Erdődy Zoltán müórás és ékszerész (Csapó-u. 1.) egy kis ezüsttükröt; dr. Asztalos István hordógyáros (Boldogfalva-u. 3.) egy kis hordót; Fekete Adorján papirkereskedő (Csapó-u. 41.) egy csomag levélpapirt; Katz Mihály vendéglős (Csapó-u. 79.) vendéglős. egy üveg tokaji bort; Werner Sándor férfidivatkereskedő (Piac-u. 72.) egy teljesen felszerelt szmoking-inget; Vági István ékszerész (Piac-u. 69.) egy retikült; Petrik Károly nőidivatkereskedő (Szent Anna-u. 5.) egy ruhaváraló mosóselymet; Szmerka Lajos vendéglős (Csapó-u. 93.) egy üveg finom likőrt; Nagy János vaskereskedő (Csapó-u. 57.) egy kávédarálót; Farkas Antal illatszer- és bazárárus (Csapó-u. 38.) több ajándéktárgyat; Nábrádi János fűszerkereskedő (Csapó-u. 79.) 5 csomag konzervkávét; Szentesi Pál vendéglős (Csapó-u. 40.) három liter bort; Kovács Gyula vaskereskedő (Piac-u.) öt darab ajándéktárgyat ajándékoztak.

Ajándékok Szentesi Pál főrendező (Csapó-u. 40.) címére küldendők.

— A Debreceni Hétfői Ujságot Ön sem nélkülözheti.

Még egy benzinkutat engedélyez a belügyminiszter a belsőségen

Még a mult évben a törvényhatósági közgyülés egy benzinkut felállitását engedélyezte a Fantómüvek az Angol Királynő szálloda előtt, mig a Nyirbogdányi Petróleummüvek kérését nem teljesitette a törvényhatóság, hanem csak a külsőségen helyezte kilátásba egy kut felállitását. A Nyirbogdányi természetesen megfelebbezte a közgyülési határozatot és a felebbezés sikerrel is járt, mert a belügyminisztérium most arról értesitette a várost, hogy a közgyülésnek a Fantómüvekre vonatkozó részét helyben hagyja, ellenben a Nyirbogdányira vonatkozó részét feloldja, ami azt jelenti, hogy a törvényhatóságnak ebben az ügyben uj határozatot kell hoznia. A városi tanács ennek megfelelően felhivta a társaságot, jelentse be, hol akarja a benzinkutat felállitani.

RÁDIÓ-MÜSOR

PÉNTEK, JANUAR 18.

BUDAPEST. 9.15: A Temesváry—Kerpely—Polgári-trió hangversenye. — 9.30: Hirek. — 9.45: A hangverseny folytatása. — 12: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárás-jelentés, hirek. — 12.20: Gramofonhangverseny. — 13: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek. — 14.30: Hirek, élelmiszerárak. — 16: Józsa Rezső mesedélutánja. — 16.45: Pontos időjelzés, időjárás-, vizállásjelentés és a Magyar Sí Szövetség hójelentése. Utána hirek. — 17.10: A Magyar Rádió Ujság félórája. — 17.35: Buza Sándor és cigányzenekarának hangversenye. — 18.50: Francia nyelvlecke (dr. Garzó Miklós). — 19.30: A m. kir. Operaház „Hoffmann meséi" előadása. — 22.35: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek és az asztali tenisz világbajnokság ötödik napi eredményei. — 22.50: Az Emke kávéházból Rigó Jancsi és cigányzenekarának hangversenye.

BÉCS. 11: Délelőtti zene. — 16: Délutáni hangverseny. — 19.30: A Schönber „Gurzelieder" dalművének előadása. — 21.30: Esti hangverseny.

BERLIN 16.30: Gordonka- és zongorahangverseny. — 20.30: Szimfónikus hangverseny.

BRESLAU. 16.30: Szórakoztató zene. — 20.25: F. W. Bischoff „Kapital" hangjátékának előadása. — 21.30: Szórakoztató zene.

BRÜNN 12.30: Déli hangverseny. — 18.55: Foerster: „Jessika" c. operájának közvetitése Prágából.

KASSA. 12.15: Esti harangjáték. — 20.10: Esti hangverseny. — 20.55: Zenekari hangverseny.

KÖLN. 13.05: Déli hangverseny. — 20: Zenekari hangverseny. — 23: Tánczene.

KÖNIGSBERG. 16: Délután hangverseny. — 20: Szimfónikus hangverseny. — 22.30: Szórakoztató és tánczene.

PRÁGA 12.30: Déli hangverseny. — 16.30: Délutáni hangverseny. — 19: Foerster „Jessika" c. operájának közvetitése.

RÓMA. 20.45: Részletek Kálmán Imre „Bajadér" c. operettjéből.

TOULOUSE. 12.45: Zongorahangverseny. — 13: Schubert-zene. — 20.30: Argentinai dalok gitárkiséretével. — 21: Nagy zenekari hangverseny.

25,000 kötetes kölcsönkkönyvtárat teljesen ingyen használhatnak a „Debreczen“ előfizetői

Az ingyenhasználati igazolványt előfizetőink a kiadóhivatalban bármikor átvehetik. — Minden igényt teljesen kielégit ez a könyvtár, mert mindenféle könyv megtalálható benne.

A „Debreczen“ szerkesztősége és kiadóhivatala ujabb kedvezményt nyujt előfizetőinek, hogy ezáltal még szorosabbra fűzze azokat a szálakat, melyek a lapot és az előfizetőt egymáshoz fűzik. Lapvállalatunk ez ujabb tranzakcióját az a szándék hivta életre, hogy előfizetőinknek minél kényelmesebb módon lehetővé tegyük hatalmas, nagyarányu kölcsönkönyvtár igénybevételét.

A „Debreczen“ szerkesztősége és kiadóhivatala a lap debreceni előfizetői számára teljesen dijtalanul és minden óvadék lefizetésének kényszere nélkül hozzáférhetővé teszi a Közművelődési Könyvtár óriási, 25.000 kötetes könyvanyagát.

Január hó 2-tól kezdve ugyanis bármelyik debreceni előfizetőnk igazolványt kap, mellyel beléphet a Közművelődési Könyvtárba és azt teljesen szabadon és dijtalanul, óvadék nélkül használhatja. — Az igazolványt a kiadóhivatal állitja ki az előfizetők számára a kiadóhivatal helyiségeiben, József kir. herceg-utca 1. szám alatt, ugy a délelőtti, mint a délutáni órákban.

Ez az igazolvány az előfizetők számára jogot ad arra, hogy egész éven át minden különösebb beiratkozási processzus és óvadék letétel nélkül a Közművelődési Könyvtárt igénybe vehesse. A könyvtár tudvalévőleg a Déri-muzeumban van és délelőtt 10—1-ig és délután 4—7-ig áll a közönség és igy a „Debreczen“ előfizetői rendelkezésére.

A könyvtárban óriási könyvanyag található. Több mint 25.000 kötetben képviselve van a klasszikus irodalomtól kezdve a legujabb irodalom termékéig minden számottevő munka. Bőséges szépirodalmi anyagon kivül megtalálható és kölcsönözhető a tudományos és ismeretterjesztő könyvek egész sorozata, sőt rendelkezésre állanak a legujabb irodalmi munkák is, melyeket a könyvtár agilis igazgatósága a megjelenésük után nyomban beszerez. — Tájékoztatás céljából különben az ujonnan beszerzett könyvek cimeit állandóan közölni fogjuk.

Megjegyezzük, hogy előfizetőink nem kötelesek semmiféle más olyan kölcsönkönyvtárba beiratkozni, hol dijat kell fizetni. Ez felesleges is, mert hiszen a Közművelődési Könyvtár minden igényt kielégit és a maga hatalmas könyvanyagában mindenféle könyv megtalálható.

Hisszük, hogy ezt az ujabb kedvezményt előfizetőink szivesen fogadják és tömegesen fognak élni ezzel, mert hiszen számukra óriási kényelmet jelent az, hogy minden különösebb „jelentkezés“ és „beiratkozás“, óvadéklététel“ nélkül tagjai lehetnek a város legnagyobb kölcsönkönyvtárának, ahol megtalálják ugy a szórakoztató, mulattató, mint minden más komoly tudományos, stb. munkát.

Erdekes valorizációs per - 11 év után

A hódmezővásárhelyi járásbíróságon igen érdekes valorizációs per van folyamatban, melynek előzményei még 11 évvel ezelőttre, az orosz hadifogságra nyúlnak vissza.

Az ügyben egy volt oroszországi hadifogoly szerepel alperespént, — aki ellen egyik volt bajtársa nyújtott be keresetet. A felperes 1918-ban, az oroszországi nagy inség idején cári rubelekben bizonyos összeget adott kölcsön ismerősének azzal a feltétellel, hogy a kölcsönvevő az összeget hazatérése után 2 hónapon belül megfizeti. A háborus és forradalmi zavarok idején, amikor a pénz értéke szinte naprólnapra változott, természetesen nem tudták megállapitani a pénz relatív vásárló értékét, ezért a kölcsönvevő, megszorult helyzetében egyszerüen aláirt egy 1000 aranykorona tartozásról szóló kötelezvényt.

Ezt az összeget nem hogy két hónap, de két év múltán sem tudta visszafizetni. Közben a kölcsönadó az egyezségi ajánlat elől is elzárkózott. Perre került a dolog. A felperes a kötelezvény alapján az összeget teljes valorizált értékben követeli 6 évi kamataival. A per tárgya tehát perköltséggel együtt — majdnem 2000 pengő. Az alperes most azt igyekszik bebizonyitani, hogy a cári rubelekben felvett összeg vásárló értéke mélyen alatta volt az 1000 koronának, amit azzal igazol, hogy a kölcsönzött rubelek ¼ hónapi, naponta egyszeri szerény étkezésre sem voltak elégségesek, tehát nyilvánvalóan tévedett, mikor a kölcsönösszeget 1000 aranykorona értékben elfogadta.

A per kimenetele elé jogászkörökben nagy érdeklődéssel tekintenek.

Kiállitják Kolumbus Kristóf hajójának mását.

Cadix, január 17. A Sant Maria vitorlás bárkájának kiépitése serényen folyik. Ezen a hajón tette meg Kolumbus Kristóf annak idején világtörténeti utját s most e hajó mását a sevillai kiállitáson fogják bemutatni.

Autókat, repülőgépeket és vasuti luxuskocsikat kapnak nászajándékul a dollárok hercegkisszonyai

uralkodók vagy miniszterek engedik meg maguknak. Amerikában azonban a különvonat a megszokott dolgok közé tartozik, amelyet minden valamire való milliárdos igénybevesz utazásain. Egyik nagy amerikai vasuttársaságnak, az Atlantic-Pacific vasutnak százhetven ilyen luxusvonatja van, amely a gazdag amerikaiak rendelkezésére áll. Ezek a luxusvonatok természetesen mind a legfényesebben vannak berendezve, mert az egyes vasuti társaságok ezen a téren nagy versenyt fejtenek ki egymás között. A vezető milliárdosok azonban még igy sem veszik igénybe a vasuttársaságok luxuskocsijait, hanem ők maguk építtetnek maguknak fényesen berendezett vasuti kocsikat, amelyeket szükség esetén a megfelelő vonatva beállitanak. A legfelsőbb népszáznak ezek közötti a kiválasztottjai között megszokott dolog, hogy a leányok férjhezmenetelénél

a milliárdos papa leányát nemcsak nagyszerü autókkal és repülőgépekkel stafirozza ki, hanem külön luxuskocsikkal is.

Mistress Evelyn Vanderbilt például nemrég olyan luxuskocsikat kapott apjától nászajándékba, amelyek ezen a téren is párjukat ritkitják. A hálófülke a legszebb aranyozott rokokóstilben van tartva. A szalont valódi japán butorok és japán dekorációk diszitik, az étterem nehéz tölgyfából van müvészileg faragva. Különös jellegzetessége ennek a különvonatnak a cukrászda, mely a cukrászmüvészet legmodernebb fölszereléseivel van berendezve. Mitress Evelyn szereti a finom cukrásztésztákat és apja gondoskodott, hogy ezekből mindig friss készlet álljon rendelkezésére. Kedvenc cukrászának tehát egy külön vasuti kocsit épittetett, amelyen ez dollárhercegnőjének mindig rendelkezésére áll.

Nagy hirnévnek örvend Mistress Anderson különvonata is. Ha ebbe belép az ember, a fény és pompa miatt azt hiszi, hogy az ezeregyéjszaka mesevilágába tévedt. A szalonkocsi egészében fehér bársonyselyemmel van bevonva, a plafont atlaszselyem vonja be, amelybe Boucher müvei vannak medaillon-képeknek belefestve. A lábak a leggazdagabban szövött keleti szőnyegekbe mélyednek be és a páratlan ügyességgel elhelyezett világitótestek a kocsi tetszés szerinti pontjából árasztják azt el erős fénnyel, vagy misztikus félhomállyal. Kristály medencékben aranyhalak usznak és a falak mellett törpe papagályok ugrálnak. Közvetlenül

a szalonkocsi mellett van a zenekocsi, amelyen Mistress Anderson házizenekara utazik és a zenekocsi mellett van a mozikocsi, ahol a legujabb és legszebb filmek állanak készen

arra, hogy Mistress Andersont mulattassák.

A chicagói többszörös milliárdos, Malcolm Harry Wellnan, akinek ereiben néger vér is folyik, nem enged abból a szokásából utazás közben sem, hogy naponta sokszor átöltözzék és mindig uj elegáns ruhákban. Ezért luxusvonatában

külön szabómühelyt visz magával és egy különkocsiban óriási garderobot,

amelyből mindig kedve szerint válogathatja ki ruháit. A legkevesebb, amit a félnéger milliárdos mindig magával visz utjára: ötven estélyi ruha, ugyanannyi tennisz-dresz, két tucat vizisport-öltözet, nagyszámu színes és más fantasztikusan összeállitott ruha, száz színes selyem mellény, ötszáz nyakkendő és sok minden egyéb, ami ehhez az óriási ruhatömeghez hozzátartozik.

Zongorát

készítek, hangolok, javítok, eladok és cserélek előnyös feltételek mellett

Rakovszky zongorakészitő

Péterfia ucca 42. szám.

NYOMDASZOK

ALARCOS BALJA

FEBR.

2

szombat

A

„MUNKÁSOTTHON“

DISZTERMÉBEN

TISZÁNTÚLI HÍRLAP R.-T.

KÖNYVNYOMDAVÁLLALATA

KÉSZÍT KÖNYVEKET, ÜZLETI ÉS KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOKAT, FALRAGASZOKAT, MEGHÍVÓKAT, SZINLAPOKAT, LEVÉLPAPIROKAT, BORITÉKOKAT, SZÁMLÁKAT, SZÓRÓCÉDULÁKAT, RÓPLAPOKAT STB.: OLCSÓN ÉS ÍZLÉSES KIVITELBEN.

DEBRECEN, JÓZSEF KIR. HERCEG-U. 1

SZINHÁZ ÉS MOZI

MÚSOR:

Péntek, bérletszünetben: **Az utolsó Verebély-lány.** Operett-bemutató.

Szombat este bérletszünetben: **Az utolsó Verebély-lány.**

Vasárnap délután fél 4-kor: **Régi nyár.**

Csak a debreceni szintársulat adhatja elő Földes Imre „Tüzek az éjszakában" c. darabját.

Idegen társulatnak nem engedi át a tanács a színházat.

A szezon egyik legnagyobb színházi szenzációja Földes Imre: „Tüzek az éjszakában" cimü irredenta szinmüve volt, amely a budapesti Uj Szinházban a héten ment századikszor.

A darab előadási jogáért a vidéki szinigazgatók már hetekkel ezelőtt megkezdték a harcot, amely azonban mindeddig eredménytelen maradt. Hirek szerint ugyanis az Uj Szinház igazgatója, dr Torday Ottó a szerzővel egyetértően nem volt hajlandó a darab előadását megengedni. Ugy tervezték, hogy a nyár folyamán a szinház egy vándortársulatot szervez s ezzel adatja elő a vidéki városokban Földes Imre szinmüvét.

Ezzel kapcsolatban az Országos Színészegyesület és Nyugdijintézet megkeresést intézett az egyes törvényhatóságokhoz. A megkeresésben az egyesület vezetősége elmondja, hogy a „Tüzek az éjszakában" cimü szinmü vidéki előadása elé a szerző és az Uj Szinház igazgatósága akadályokat gördit. Kérik az illetékes tényezőket, hogy ha a város szintársulata az emlitett okok miatt nem adhatja elő a szindarabot, más idegen társulatnak ne adjanak haelyhatósági engedélyt.

A Szinészegyesület átiratával a csütörtöki tanácsülésben foglalkozott Debrecen város magisztrátusa **Az ügyet** dr *Csürös* Ferenc közmüvelődési tanácsnok ismertette, akinek javaslatára a tanács értesiti az egyesületet, hogy a kérelemnek megfelelően fognak az ügyben intézkedni, annyival is inkább, mivel Debrecenben állandó társulat játszik.

Értesülésünk szerint már nincs szükség ilyen szigoru intézkedésekre, mivel Földes Imre legutóbbi nyilatkozatában kijelentette, hogy az állandó szinházak legközelebb már eljátszhatják a darabját.

A SZINHÁZI IRODA HIREI:

Ma, pénteken, holnap szombaton bérletszünetben: **Az utolsó Verebély-leány.** Operett-sláger.

Az első két napon Forró Sári szerepét Tihanyi Jutka, vasárnap és hétfőn pedig Feerneczy Marian játsza.

Az utolsó Verebély-leány cimszereplője Timár Ila.

Gyönyörü, uj diszletek, melyek Karlovics Pál munkáját dicsérik.

Remete Géza főrendező és Csanak Béla karnagy vezetésével fővárosi nivóju, gördülékeny előadás:

Az utolsó Verebély leány

Csupa móka, derü, épkézláb libretto, fülbemászó, népszerü zene és éneknszámok, melyek közül slágerek: „32-es baka vagyok én." „Három bokor saláta." „Levendula szál." „Sári mama." „Teve van egypupu." „Kinek a pék, kinek a pékné." „Tokio."

Az utolsó Verebély-leány bonvivánja: Antók Ferenc.

Barna Manci fellépése egyik attrakciója le: **Az utolsó Verebély-leány** előadásának.

Komikusok: Misoga, Tamás, Sugár, Szigethy Andor, Fábián János.

Jegyváltás egész hétre. Szokatlanul élénk jegykereslet.

Vasárnap délután fél 4-kor, Kovács Terus felléptével: **Régi nyár.** Mérsékelt árakkal!

Ifjusági előadások szerdán és csütörtökön délután 3 órakor: **Kénytelen házasság,** Moliere egy felvonásos és **A botcsinálta doktor,** Moliere 3 felvonásos vigjátékok.

Mindkét előadáson bevezetőt tart Boros Ferenc, áll. főreáliskolai tanár. Klasszikus délutánok!

MOZGÓSZINHÁZ MÚSORA:

„Meteorban" szombaton: **„Tingli-Tangli".** Regényes történet 8 felvonásban. Igo Sym és Dolly Daviessel. És a fényes kisérő müsor. Előadások: **6 és 8 órakor.**

Vígszinház: A cár gárdistája, 10 felvonásban és a kisérő müsor. Főszereplők: Ivan Mosjoukine és Carmen Bonni.

Apolló: A vasember, 9 felvonásban. Főszereplők: Georg Bancroft és Eveline Brent, Rázd le Jonny, 7 felvonásban. Főszerepben: Raymond Griffith és Ann Sheridan.

Szombaton délután fél 4 órakor lesz a Leányklub előadása a Csokonai szinházban

Már több alkalommal megemlékeztünk a Leányklub szombat délutáni jótékonycélu előadásáról, a mely alkalommal előadják a Csokonai-szinházban az utóbbi évek egyik legbájosabb vigjátékát, a „Darázsfészket".

Kedden volt a darab főpróbája, melyről a legnagyobb megelégedéssel távoztak az ott megjelentek, akik nevetve élvezték végig az egész előadást. Az egész előadáson meglátszik Lázár Tihamérnak, a Csokonai-szinház kiváló művészének szakavatott rendezői keze, de dicséret illeti még a legkisebb szereplőket is, akik átérezve nemes hivatásukat, szinte vetélkedtek, hogy egymást felülmulják. Valóságos müvészi teljesitményt végeztek, és megfeledkeztünk teljesen arról, hogy működvelő gárdával állunk szemben. — Felejthetetlen élmény lesz ez az előadás még azoknak is, akik hivatásos művészektől látták a darabot, mert megtanulják azt, hogy mit lehet kihozni a szivekből akkor, amikor szent célok vezérlik azt. — A darabot bájos tánc előzi meg; szünet alatt pedig katonazenekar játszik.

Jegyek az előadásig a gr. Dessewffy-féle borkereskedésben kaphatók: az előadáskor pedig a pénztárnál.

Kéretnek azok, akik jegyet elő jegyeztek, hogy péntek délig kiváltani sziveskedjenek, mert tovább fent nem tarthatók.

FARSANG DEBRECENBEN

József főherceg a debreceni Jogász-bálon.

A bálrendezőbizottság felhivása.

A szombatesti debreceni „Jogászbál" rendkivül fényesnek igérkezik. A bál fényét József főherceg és családjának megjelenése nagyban emeli. A főherceg Auguszta főhercegasszony és Magdolna főhercegnő szombaton délután 6 órakor érkeznek és pontosan háromnegyed tiz órakor jelennek meg a bálon, hol fényes fogdtatás lesz. A rendezőbizottság azzal a kérelemmel fordul a védnökökhöz, általában a bál közönségéhez, hogy helyeiket fél tiz órakor foglalják el. Ugyancsak tudomásra adja a rendezőbizottság, hogy a bál estéjén, illetve éjszakáján a Bika étterem asztalairól szintén a rendezőbizottság diszponál, igy asztalok erre az estére kizárólag a rendezőbizottság irodájában, (Egységes árt) foglalhatók le.

A bálon a katonazenekar fog közreműködni. Kardoss Géza szinigazgató erre való tekintettel, hogy a zenekar idejében megjelenhessen a bálon, a szombatesti szinielőadást kivételesen 7 órakor kezdi meg.

Itt emliljük meg, hogy a főhercegi család vasárnap délelőtt résztvesz az egyetem által rendezendő löncsön és azután megtekinti az egyetemi épületeket s azután a déli vonattal utaznak vissza Budapestre.

A Bocskay-bál fejedelemnője.

A Bocskay-bál — mint jelentettük — minden tekintetben szenzációsnak igérkezik. A rendezőbizottság máris permanenciában van és mindent elkövet, hogy a közönség szórakozását biztositsa. Egész sereg meglepetés lesz majd a Bocskay-bálon, ahol a különböző mókák és látványosságok egymást egymást fogják követni.

A bálon megválasztják a Bocskay fejedelemnőjét, aki egy arcképes igazolványt kap, amely a Bocskay-mérkőzések látogatására fogja jogositani és ebben az évben dijatalnul nézheti meg a Bocskay valamennyi mérkőzését.

A „Bocskay-bál" az idei farsang egyik kiemelkedő szenzációja lesz, amit a megnyilvánuló érdeklődésből könnyü megállapitani.

Az Evangelikus Fillér Egylet nagysikerünek igérkező teaestélye.

Az Evangélikus Fillér Egylet, mely minden esztendőben igen nagy siker mellett szokta megtartani farsangi teaestélyét, az idén, február 9-én rendezi meg az Arany Bika nagytermében. Már is igen nagy és meleg érdeklődéssel kiséri a közönség az előkészületeket és ha a jelek nem csalnak, már pedig biztosan nem csalnak, úgy a legszebb sikerü estélye lesz az idei farsangnak.

Külön érdekessége lesz az estélynek a Karneválos felvonulás, mely felvonulást a város előkelő uri társadalmából válogotják össze. A jövő hét szerdájáig még a rendezőség elfogad jelentkezőket a kosztümös karneválra. A jelmezes felvonulók jelentkezését a rendezőség szerdán délután 4 órakor fogadja el a Miklós utcai 3. szám alatt levő egyházi tanács-teremben.

Január hó 26-án Gazdász-bál.

A debreceni m. kir. gazdaság' akadémia hallgatói január hó 26-án este 9 órakor az Arany Bika dísztermében a Segélyző Egyesület javára Mayer János m. kir. földmivelésügyi miniszter, dr. Kállay Miklós, a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara elnöke, Prónay György m. kir. földmivelésügyi államtitkár, Tóth Jenő, m. kir. földmivelésügyi államtitkár fővédnökségé alatt zártkörü Gazdász-bált rendeznek.

Beléptijegyek: Páholy hat személyre 40 P, páholy négy személyre 30 P, személyjegy 10 P, táncosjegy 5 P. Az árakban a vigalmi és forgalmi adó nem foglaltatik bent. Jegyek csak számozott meghivók ellenében válthatók (az Arany Bika szállóban levő báliroda és este a pénztárnál.) A báliroda 1929 január 21-én nyilik meg 10—14 óráig. Megjelenés estélyi ruhában.

Február hó 1. Csaba-bál.

Február elsején lesz a farsang egyik legfrekventáltabb bálja, a Csaba-bál. A csabások idei bálja még az eddigi méreteket is felülmulja. Az agilis rendezőség mindent elkövet a bál sikere érdekében, ami nem is fog elmaradni.

Farsangi Karnevál a Bozzay-telepen.

Nagy jelmezes álarcosbál lesz a Kovács Pál „Öreg tanyához" címzett vendéglő külön nagytermében — Dévai-utca 11. szám — január hó 19-én, szombaton este 8 órai kezdettel. Legszebb, legkomikusabb, legérdekesebb, legrutabb, legnyurgább jelmezek között szép és értékes diják lesznek kiosziva. Éjfélkor karneváli felvonulás és farsangkirálynővválasztás. Elsőrangú jazz-band. Vége reggel 6 órakor.

A n. é. közönség szives megjelenését kéri a Karnevál-rendezőség.

Vasárnap lesz a Gazda-bál.

Mint nmár jelentettük, a debreceni Polgári és Gazdakör január 20-án az Arany Bika dísztermében Kiss Béla és zenekara közreműködésével házalapja és könyvtára javára zártkörü bált rendez. Jegyek előre válthatók a kör helyiségében, Ferenc József-út 7. szám alatt. Belépdij személyenként 4 pengő, kis páholy 20 pengő, nagy páholy 26 pengő és vigalmi adó. A bál kezdete este fél 9 órakor. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz a rendezőség. A meghivó kivánatra elömutatandó.

A bál fővédnöke gróf Bethlen István miniszterelnök, Debrecen sz. kir. város díszpolgára és országgyülési képviselője, dr. Baltazár Dezső, dr. Hadházy Zsigmond, dr. Magoss György, dr. Sz. Kun Béla, dr. Vásáry István, dr. Vargha Kálmán.

Bálbizottság tagjai: Balogh István, Dávid Mihály, Jóna István, Jóna János, id. Horváth János, Mike János, Papler Pál, dr. Ecsedi István, Polgáry József, Vásáry József, Ekly József, id. Kertész István, id. Kertész László, Mócz András, id. Pásztor Gyula, Öry Mihály, Öry István, Vértessy Gábor, Zöld János, Agárdy Lajos, Szoboszlay Imre, Buray Ferenc, Söregi István, Tóth Mihály, Zöld László, ifj. Bakóczy Mihály, ifj. Balogh István, ifj. Kertész László, Balogh László, Pásztor János, Pásztor Ferenc, Vajda István.

A vigalmi bizottság tagjai: idösb Arany János, Bakóczy László, Balogh József, Balogh Sándor, Balogh István, Balogh János, id. Balogh János, Boldogh Sándor, dr. Barna László, Bakk József dr. Boldizsár Kálmán, dr. Bögel József, Csáky János, Csiszár Ferenc, Csobay Károly, Csobay Béter, dr. vitéz Dávid Géza, Erdey Béter, Furkó László Halász Miklós, ifj. Horváth János, Horváth András, Horváth György, id. Kertész Imre, ifj. Kertész Imre, Kovács József, Kovács János, dr. Kenyüs Lajos, Kiss György, id. Ménes Mihály, Nagy József, Nagy Sándor, Németh Sándor, Nyilas István, Nyilas Ferenc, Papler Géza, Papler János, Pálffy József, Pethő Lajos, Piszkay Árpád, Polgáry András, Rácz József, dr. Rickl László, Rickl Géza, Szakácsy János, Szakácsy József, Szentgyörgyi Gábor, Tóth András, id. Tóth János, Vásáry László, Vásáry Miklós, id. Vértessy István, Vértessy Lajos, Vértessy Sándor, Vértessy János, Virágos Lajos dr. Veress Géza, id. Zöld Mihály.

A NAP HIREI

Uj bálványok

Mindig minden körülmények között kell az embereknek bizonyos külsőség, bizonyos formaság, mely megköti őket, mely uj terhekkel próbál eredményeket elérni. Ismeretes az orosz szovjetnek minden erőt megmozgató erőlködése hogy ledöntse a polgári rendet, hogy lerombolja az évszázadok kegyeletes hagyományát és fel épitse a maga sivár és esztelenül boldogtalan bolsevista életét. Rengeteg anyagi áldozatok árán igyek szik a vallástalanságot, az istentelenséget valósággal „közkincssé" tenni és minden eszközzel a mult, a tisztes élet határait lerombolni Sehol a világon nem volt még annyira elvakult, olyan raffináltan kegyetlen és emberteienül boldogtalan az ember, mint azt hatóságilag előmozditják ma Oroszországban. Uj nemzedéket neveletlenitenek szülő, Isten, erkölcs és tisztesség nélkül. El se tudjuk képzelni

Milodin
arckenőcstől
csoda szép lesz az arcbőre
Egy tégely:
50 fill., 1 P. és 1 P. 50 fillér.

megdermedő polgári agyunkkal, hogy mi minden történhet a most már valóban sötét Oroszországban, csupán azokra a hirekre támaszkodhatunk, miket elvetve hoz el a kir szárnya. És ilyenkor nem tudjuk, hogy nevessünk, vagy botránkozzunk. Legutóbb egy ujabb csodabogarat bocsátott közprédára a mindenre képes világ pletyka. Leninnek a holttestét immáron harmadszor balzsamozzák be és nagy tisztességek között „csodáról" kezdenek rebesgetni. Kelt ennél kontrasztabb hir és ellentmondóbb ujság? Az Istent, a családot, erkölcsöt nyilvános, állami gyüléseken hatóságilag gyalázzák és Lenin „atyának" ismételten bebalzsamozzák a holttestét, — tiszteletből. Kainnak szobrot emelnek, mig a templomokat raktárakká alakitják át. Ez az, mit csak az uj bálványok nevével tudunk nevezni, mire a fegyelmezetlen s erkölcsi pórázról elszabadult lélek minden erőszakoskodás és tilalom dacára is vágyakozik, mert keresi elveszett nyugalmát. Szegény, uj bálványok körül vitustáncot lejtő proletárok, vajjon mennyivel vagytok ti különbek, mint a fetisét istenként tisztelő vadak, kiket még nem kótyagositott meg a ferde és ferdén alkalmazott kultura...

— **Ghyczy Tihamér kerületi főkapitány Nyiregyházán.** Ghyczy Tihamér, debreceni kerületi rendőrkapitány, Isaák László rendőrfőkapitány, Chabada György rendőrségi főszámtanácsos és Dusa Zoltán számellenőr kiséretében a nyiregyházi rendőrkapitányság ügymenetének felülvizsgálására, szerdán délelőtt Nyiregyházára érkezett. A hivatalvizsgálat befejezése után Dusa Zoltán számellenőr pénztártiszti beosztásban továbbra is a nyiregyházai rendőrkapitányságos marad.

Kijelölték a hirdetési oszlopok helyét

Sikerrel járt a „Debreczen" akciója. — Nem viszik a mellékutcákba a hirdetési oszlopokat, hanem forgalmas helyen maradnak.

A Piac-utca aszfaltozása alkalmával eltávolitották a Piac-utcáról a hirdetési oszlopokat, azonban az aszfaltozási munkálatok befejezése után a városi tanácsban hatalmas vita fejlődött ki az oszlopok elhelyezése körül, mivel a Piac utcát mentesiteni akarták az oszlopoktól. Mivel azonban a hirdető oszlopok célja és rendeltetése az, hogy a forgalmas helyeken csináljon reklámot a rajta hirdetett áruknak és eseményeknek, a „Debreczen" akciót inditott, hogy a hirdetési oszlopokat ne vigyék el a Piac-utcáról a forgalomtól mentes mellékutcákba, ahol nem felelhetnek meg rendeltetésüknek, hanem ha már nem találnak számukra megfelelő helyet a Piac-utcán, akkor a Piac utcába torkoló forgalmas mellékutcák elején helyezzék el őket.

Az akciónk sikerrel is járt, mert a hirdetési oszlopokat a következő helyeken állitják fel:

I. A Ferenc József-uton a Kistemplom és a lelkészi lak közötti területen a műszaki ügyosztály által közelebbről megjelölendő hely;

II. A Kossuth-uteán az Angol-Királynő szálloda épülete előtt, a Horn és Erdélyi cég üzlethelyisége előtt az aszfaltjárda és a kocsiut közötti kövezett rész;

III. A Ferenc József-uton a Csanak-ház előtt a Hangya üzlethelyiség két bejárati ajtaja között az aszfaltjárda melletti terület;

IV. A Ferenc József-ut 70. sz. ház előtt a gyalogjárda melletti Urbanovics Miksa szabóüzlete és Mandel Ernő bankháza határvonalával szemközti terület;

V. A Ferenc József-uton, a Városháza épületének a Rózsa-utca felé eső sarkán az aszfaltjárda melletti terület;

VI. A Ferenc József-ut 18. sz. ház előtt elterülő utcai park Városháza felé eső szegélyének közepével egy irányban közvetlenül a parkhoz csatlakozó módon a gyalogjáróhoz tartozó rész (a világitó hirdetőoszlop számára);

VII. 2 Dégenfeld-téri III. és IV. sz. vassátor sornak a Bádogos-utca felé eső végén, a lebontott illemhely üresen maradt helye;

VIII. A Ferenc József-uton, a Schön Sándor üzlethelyisége előtti terület, ahol a hirdető oszlop — szóbeli rendelkezés alapján — már el is helyeztetett.

Ezeken a forgalmas helyeken a hirdetési oszlopok tökéletesn megfognak felelni rendeltetésüknek.

z **Bartalis tánciskolájában,** vasárnap délelőtt 11—1 óráig diákoknak össztánc. Jól táncolni Bartalisnál lehet.

Milodin
szappan
bársonysima arcbőrt ad.
1 db 50 és 1 P.

— **Kultúrdélután az Iparoskörben.** Az Iparos Ifjuság Önképzőköre, folyó hó 30-án, kultúrdélutánt tart az Ipartestület dísztermében, melyen Szemes Károly tan. képző tanár tart előadást. Elnökség

— **Egyházi értekezlet.** Az ev. egyház, ma, pénteken délután hat órakor az egyházi tanácsteremben értekezletet tart, melyre nemcsak a presbitereket, hanem az egyház minden tagja hivatalos. Az értekezleten az elnökség közölni fogja a vasárnapi lelkészbeiktatási ünnepély részleteit s ki fogja osztani a még hátralevő teendőket. Felkéri az elnökség azokat, akik vidéki vendéget szombatról-vasárnap való éjjel el tudnak szállásolni, hogy ebbeli készségüket Mentze Henrik ur üzletében, vagy az értekezleten bejelenteni szíveskedjenek.

— **Gyorsirói tanfolyam a városi tisztviselők részére.** Debrecen város tanácsának van egy határozata, amely nek értelmében a városi tisztviselők kötelesek megtanulni a gyorsirást. A tisztviselők részére három gyorsirói tanfolyam lesz, hetenkint kétszer. Az egyik tanfolyamra 30, a másikra 33, a harmadikra pedig 28 alkalmazott, illetve tisztviselő jelentkezett. A tanfolyamok január hó 21-én, hétfőn délután kezdődnek az Iparostanoniskola egyik termében. — A gyorsirói tanfolyam ingyenes.

— **Ferenczy Gyula előadása a Templomegyesületben.** A Ref. Templom Egyesület pénteken délután öt órai kezdettel vallásos estélyt rendez, melyen dr Ferenczy Gyula tart előadást.

— **A nagyerdei jégpálya-jegyek.** A nagyerdei jégpályán az idény bérlet jegy 6 pengőért váltható a helyszínen. A jégpálya gondnoksága ezúttal közli az érdekeltekkel, hogy a mai naptól kezdve felnőttek belépőjegye 40 fillér, gyermek-, leyente- és diákjegy 20 fillér. Felnőttek részére villamosra váltva ki- és bemenettel együtt 70 fillér.

Milodin
poudert
még fiatal lányok is örömmel használják. Szépen tapad és nem feltünő.

— **A kormányzóról szóló könyvet két példányban rendelte meg Debrecen városa.** A Magyar Katonai Irók Köre egy rendkivüli szép könyvet adott ki Horthy Miklós kormányzóról. Az album-alaku, díszkötésü könyvből Debrecen városi két példányt rendelt meg, darabonként 50 pengőért. A tanács az egyik példányt a polgármesteri hivatalnak, a másikat pedig a Közművelődési Könyvtárnak adta ki.

z **Ifj. Zelinger, Kálvin-tér 4. szám.** Izlésesen, olcsón fest cégtáblákat.

— **Hirdetmény.** Az országgyülési képviselői választói névjegyzékek kiigazitása céljából, felhivom mindazon az 1928. évi január hó 1-éta lakást változtattak, hogy e körülményt az 1925. évi XXVI. t.-c. 35 § 2 pontja értelmében, folyó évi január hó 31-ig a központi választmánynál, (Városháza, I. emelet, 3. számu ajtó) jelentsék be. Vásáry István polgármester, központi választmány elnöke.

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Földrajzi Intézet jelenti, január hó tizenhetedikén.

Az északeurópai viharciklon elvonulóban van, mögötte azonban hideg levegő tört Közép-Európába s igy a mi területünkre is. A depresszió elvonulásával a légnyomás erős emelkedésnek indult, jelezve a hideg levegő beáramlását. Debrecenben ez a folyamat noha erős, de nem viharos északi szél és csekély havazás kiséretében játszódott le.

A leesett csapadék 1.9 miliméter.

A hideg levegő beáramlásával a rövid ideig tartó felmelegedés is véget ért. Ma reggel a hőemelkedés még megállapitható volt, amennyiben a reggeli hőmérséklet 2.8 C-al magasabb volt a tegnapinál s az éjjeli legalacsonyabb hőmérséklet —7.4 C. volt. (4.5 C-al magasabb a tegnapinál), déltájban azonban már megindult a lehülés s a mai legmagasabb hőmérséklet —3.2 C., éppen egy fokkal mélyebb a tegnapinál. A hőmérséklet erős csökkenését mutatja az esti hőmérséklet —9.6 C., amely kerek 6 C.-al alacsonyabb a tegnapinál.

Egyelőre nyugtalan, részben felhős, hideg idő várható, elvétve esetleg havazás.

— **Természettudományi előadás a zsidó reálgimnáziumban.** A zsidó reálgimnázium szokásos irodalmi délutánjai sorába ez idén egy természettudományi előadást is illesztett. Dr Fenyő Béla az intézet tanára, vonzó és érdekes tárgyról fog beszélni, szombaton délután 6 órakor: A szülei szeretetről az állatok világában. Bizonyára nagyszámú közönség fogja meghallgatni az előadást, amely sorra ismertetni fogja, mennyiféle változatos módon és milyen csodálatos leleményességgel gondoskodnak kicsinyeikről a különféle állatfajok. Az előadás, melynek minden fontosabb mozzanatát vetitettképek fogják illusztrálni, az izraelita hitközség tanácstermében lesz. Jegyek Csillag Arthur, vagy a Hegedüs és Sándor r.-t. könyvkereskedésében kaphatók, 1 pengős és 50 filléres áron.

— **Gondoljon rá.** Olvasóink emlékezetébe szeretnénk idézni, hogy influenza és sok más baj, rendszerint mindig csak egyszerü meghülés alakjában lép fel. Okvetlen szükséges tehát, hogy semmilyen meghülést, bármily ártatlan látszata is volna, figyelmen kivül hagyjunk. Amint az első tünetek mutatkoznak, szedjünk néhány **Aspirin-tablettát** és ismételjük ezt minden 3—4 órában. Az eredmény igen rövidesen látható lesz. Aspirin-tabletták a közönség orientálódására legyen mondva — minden gyógyszertárban eredeti „Bayer" csomagolásban, zöld szalaggal kaphatók.

Milodin
árut
minden gyógyszertár, drogéria és illatszertárban beszerezhető.
Főraktár és vezérképviselet
Aczél Gyula és Társa
Budapest VI. Wesselényi-u. 57. sz.

Gyertyafény mellett a Bikában

Valami furcsa, valami egészen bizarr látvány volt. Szokatlan, ami igazán csak a legritkább esetek ben fordulhat elő: gyertyafény a Bikában. A csillogó, fényes csillárok pontban éjfélkor elaludtak és apró kis gyertyák az asztalokon. Kísérteties félhomály, a szomszéd asztalnál ülőknek csak a sziluettje látszik, a távolabb ülők pedig elvesznek a sötétségben.

Kiss Bela zenekara szünet nélkül játszik. A cigányokat a sötétben látni sem lehet, csak a hegedü sir fel a sötétben.

A vendégek először bosszankodnak, később azonban kedelyes oldaláról nézik az esetet. Furcsa é szokatlan a villany és rádió idején egy előkelő, fényes étteremben gyertyafény mellett virrasztani.

Kiss Béla is kedelyesen fogja fel a dolgot. Igyekszik stilusos maradni és korhü magyar nótákat játszik. Régen elfelejtett népdalok csendülnek fel a hegedüből, majd hirtelen rázendit:

Korcsmárosne száz icce bort,
Száz szál gyertyát
Ide az asztalra.

Nehány mulatós vendég hangulatba jön és nehány pillanat mulva kedélyes hangulat lesz urrá az egész éttermen. Fesztelenebbül érzik magukat az emberek, a gyertyafény visszavarázsolja a régi magyar virtust és sokan lemondóan sóhajtanak fel, amikor egy órai szünet után ismét kigyulnak a csillárok és ujra pazar fényben uszik az előkelő étterem.

Ismét charlestont játszik a zene és visszatér a modern kor hangulata.

•

Szerdán éjjel történt ez Arany Bikában, amikor egy órára vonalzavar kijavitása miatt beszüntette a központ az áramszolgáltatást.

— Jótékony adományok és ujabb segélykérés. Varga Ernőnének, a hat gyermekes szegény anyának, Szalvátor barakbeli lakosnak N. N. kenyeret és szalonnát, N. N. egy pengőt küldött Iklódyné Poroszlay úti szegény asszonynak N. N. egy pengőt adományozott. — Szilágyi Emma Füvészkert ucca 22. szám alatt, baloldali pincelakásban lakó szegény nő, hozzánk intézett levelében az írja, hogy betegsége miatt nagy nyomorban van, képtelen dolgozni és lakbérét sem tudja kifizetni. Segélyt kér a jószívü emberektől.

— Fizessen Ön is elő a Debreceni Hétfői Ujságra!

— Kegyelem folytán 240 pengőre ítélték. 1925. november havában Sauerwald Lajos miskolci lakost súlyos testisértés vétségéért 10 napi fogházra ítélték. Sauerwald nem nyúgodott meg az ítéletben és kegyelmi kérvényt nyújtott bep a kormányzóhoz. A kegyelmi kérvény most nyert elintézést. A rendelkezés szerint Sauerwald fogházbüntetését, vagyoni viszonyainak megfelelő pénzbüntetésre kellett átváltoztatni. A járásbiróság a napokban tárgyalta az ügyet és tiz napi fogház helyett 240 pengő pénzbüntetést szabott ki. Az ítélet kihirdetése után Sauerwald kijelentette, hogy ezt az összeget nem tudja megfizetni. Abban az esetben, ha a 240 pengő 15 nap alatt be nem folyik, az elitéltet szemben a tiz napi fogházbüntetést foganatosítják.

Ismerellen tettesek meggyilkolták a jászberényi végrehajtót

Jászberényből jelentik: Szerdán délelőtt 10 órakor Jászberényben, az Attila ucca ártéziviz levezető árkában holttan fedezték fel a járókelők **Papp János 60 éves városi végrehajtót.** A vérébe fagyott hulla egy rossz lópokrócba volt becsavarva, amely a derekán dróttal lett átkötve. A pokróc alatt a végrehajtón csak egy mellény, térdig felhúzott nadrág és egy félcipő volt.

A jászberényi államrendőrségtől azonnal a helyszinre ment dr Halmos Orbán fogalmazó és dr Neumann Lipót városi orvos, több detektiv és rendőr kiséretében és a hullát megvizsgálták. A végrehajtón hátul a koponyán több éles fejszecsapás nyomát találták, amely olyan erős lehetett, hogy már az első ütés feltétlen a halálát okozta. A balkézen dulakodásból eredő roncsolt sebek is tátongtak. A koponya az egyik fejszecsapától beszakadt és az agyvelő egy tiz centiméteres darabon kilocscsant.

Megállapította a bizottság, hogy a végrehajtó hullája már az éjszaka óta ott feküdt a félig vizzel telt árokban s a gyilkosság után ugy vonszolta oda, az ismeretlen tettes.

A gyilkosság valahol a környező uccák egyikében történhetett, miután a holttest felfedezett helyén semmiféle gyanus nyomot, vagy vérfoltot nem találtak. A gyilkosság kideritésére a nyomozás megindult.

— NyUKOSz. hirdetmény. Figyelmeztetjük az összes tagjainkat, hogy a rendes évi közgyülés folyó hó 20-án, vasárnap délután 4 órakor a Városháza tanácstermében meg lesz tartva és egyben felkérjük tagjainkat, hogy a határozatképesség biztositása érdekében a közgyülésen minél nagyobb számban megjelenni szíveskedjenek.

Elnökség.

— Debrecen városa is áldoz Bihari János szobrára. Az országban mindenütt kegyeletes szívvel áldozik a magyar közönség a nagy nóta-király, Bihari János emlékének, akinek nevéhez füződik többek között a „Rákóczi induló" is. A Bihari János Országos Bizottság most elhatározta, hogy Budapesten szobrot állit a kiváló zeneköltőnek s egyben kiadja összes hangjegyes müveit. Ezzel kapcsolatban az Országos Bizottság megkereste Debrecen város tanácsát és az emlitett akció hoz anyagi támogatását kérte. Erre a célra Pécs városa 50, Kalocsa szintén 50, Pestvármegye 100 pengőt adott s általában minden városi és vármegyei törvényhatóság hozájárult az akcióhoz. — Dr Csűrös Ferenc közmüvelődési tanácsnok javaslatára a városi tanács 50 pengőt szavazott meg Bihari János szobrának felállitására és müveinek kiadására.

— Elkészült a népgondozó szakosztály szabályrendelete. A város törvényhatósági bizottsági közgyülés elrendelte a népjóléti hivatal égisze alatt a népgondozó szakosztály felállitását. Ennek a közgyülési határozatnak értelmében a városi tanács útasította a népjóléti hivatalt, hogy a népgondozó szervezetére vonatkozó szabályrendeletet készítse el és terjessze be a tanácshoz. A csütörtöki tanácsülésben dr Csűrös Ferenc közmüvelődési tanácsnok bejelentette, hogy a szabályrendeletet a népjóléti hivatal elkészítette s azt a városi tanácshoz beterjesztette. A tanács a szabályrendeletet kiadja a jog- és pénzügyi bizottságnak, amely tanulmányozás után a közgyülés elé terjeszti az ügyet.

x A hatalmasok gondjait elűzi egy csésze kitünő babkávé", mondja egy régi arabs óda. Azonban a kávé jó legyen: ilyent a Meinl-cég fióküzletében vásárolhat. Debrecen, Ferenc József-út 59. szám.

— Viasz melegités közben meggyuliadt a cselédleány. Könyen végzetessé válható baleset történt a múlt év novemberében G. Béláné debreceni lakásán. A háziasszony Márkus Zsuzsánna nevü cselédje, a parkett tisztitására alkalmas viaszt akart készíteni és eközben valahogyan meggyúladt a viaszkészitéshez szükséges benzin, amely a cselédleányt összeégette. — Emiatt G. Béláné elen gondatlanságból okozott testisértés miatt indult meg az eljárás. Tegnap tárgyalta az ügyét a debreceni törvényszék büntető tanácsa és bünösségét megállapitva, 60 pengő pénzbüntetésre itélte. — Az itélet jogerős.

x Volt cserkészek összejövetele. — A „Munka" cserkészcsapat volt tagjai január hó 18-án, pénteken este 8 órakor a Lókody vendéglő különtermében összejövetelt tartanak, amelyen a csapat minden volt tagját szívesen látják.

— A Bethlen Gábor Kör egyetemi istentisztelete. A Bethlen Gábor Kör egyetemi istentiszteletét e félévben is minden vasárnap délelőtt, fél 12 órakor a Kollégium Oratóriumában meg fogja tartani. E hó 20-án, — azaz vasárnap, — az egyetemi istentiszteleten Soós Béla ref. főgimnáziumi lelkésztanár fogja az Igét hirdetni. Soós Béla tanár urat az elmült félév egyetemi istentiszteleteiről mindnyájan jól ismerjük. Reméljük, hogy közvetlen modorban előadott, gondolatokban rendkivül gazdag és tömör predikációi e félévben is figyelmes meghallgatásra és megértésre találnak, ugy Debrecen város polgárai, mint az egyetemi hallgatóság előtt. Egyetemi istentiszteleteinkre ez alkalommal szeretettel hívunk és várunk minden keresztyén testvérünket. — A Bethlen Gábor Kör belmissziós szakosztálya.

Felhivom a rádiózók figyelmét

a nálam készült rádió készülékekre, melyhez nem kell accumulátor és nem kell anódtelep. — Ezen hálózati készülék megtekinthető este 6—8 óráig

Dallman Rádió Laboratóriumban Bádogos-u. 3 (kapu alatt.)

Fej-, váll- és ágyékfájdalmaknál, idegfájásoknál, csípőszaggatásnál és zsábánál a természetes „Ferenc József" keserüvíz rendkivül hasznos házsizer, melyből kora reggel egy pohárral bevéve, az emésztőcsatornát jól kiöblítjük. Egyetemi klinikákon szerzett tapasztalatok tanusítják, hogy a valódi Ferenc József viz kitünő gyomor- és béltisztító szer, melynek hatása gyors és biztos. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben.

Gyászrovat

Nagy Sándor életének 22. évében elhunyt. Temetése folyó hó 18-án délelőtt 11 órakor lesz, a Hatvan utcai temetőháztól, a ref. egyház szertartása szerint. A temetést Fehértói tem. váll. rendezi.

Özv. Fülöp Lászlóné szül. Kertész Eszter, életének 72. évében meghalt. Temetése folyó hó 18-án délután 2 órakor lesz, Hajdusámsonban. Kisajutca 205. számu háztól, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a községi temetőbe. A temetést Fehértói tem. váll. rendezi.

Mártha Józsefné szül. Salánky Juliánna 77 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 18-án délután 2 órakor lesz, a Bercsényi utca 7. sz. alól, a ref. egyház szertartása szerint, a Kossuth utcai templomban tartandó ima után, a Kossuth utcai temetőbe. A temetést Fehértói tem. váll. rendezi.

Gyurica Mihályné szül. Papp Mária 46 éves korában meghalt. Temetése folyó hó 19-én délután 3 órakor lesz, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Várad utcai temetőháztól. A temetést Fehértói tem. váll. rendezi.

Herdi Károly kereskedő, 56 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 18-án lesz, a Szent Anna utcai temető kápolnájából, a róm. kath. egyház szertartása szerint. A temetést Gebauer Károly és Társa tem. váll. rendezi.

Szőcs Gyula, volt Nyirábrányi jegyző, 41 éves korában meghalt. — Temetése folyó hó 18-án délután 4 órakor lesz, a Kossuth utcai temetőháztól, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Kossuth utcai temetőbe. A temetést Fehértói tem váll. rendezi.

— Baleset a Gázgyárban. Csuka János városi gáz- és villanygyári fütő, egy nagy darab porosz szenet a tartóba való helyezés előtt összeakart törni és eközben balszemébe csapódott több kisebb széndarab. A fütő 8 napon belül gyógyuló sérülést szenvedett szemén és kezelésre a szemklinikára vitték.

— Születések. Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő születéseket jelentették be: Kemecsei Lajos földmives, leány Irén. Bene János földmives, leány Mária. Danka Pál földmives, leány Piroska. Weisz Jenő hitoktató, leány Judit. — Nagy József könyvkötő, fiu Gábor. — Grünblatt Arnold férfiszabó, f. Andor. Vértesi János gazdálkodó, l. Katalin.

— Halálozások. Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő halálozásokat jelentették be: Lovas Jánosné rk. 65 éves, Varga ucca 30. — Márton Jozefina ref. 78 éves, Bercsényi ucca 7. — Gyurica Mihályné ref. 46 éves, Uszó ucca 3. — Kapus Vilma ref. 1 napos, Tamás u. 6. Blum Sándor izr. 20 éves, Homok u. 39. szám. — Kerékgyártó Margit ref. 2 napos, Nagymacs 71.

A Polgári Lövészegylet céllövő versenye

A Debreceni Polgári Lövészegylet február 2., 3. és 4-én nagy téli versenyt rendez, amely az egész Tiszántul céllövő sportját egybegyüjti. Közel 300 résztvevő jelenlétére számitanak a mostani versenyben.

Nevezési határidő 1929 január 26. déli 12 óra. Az ezután érkező nevezési dijak 50 százalékkal drágábbak.

Melegedőül a Polgári Lövész Egyesület fütött termei rendelkezésre állanak. Buffet ugyanott. Ebéd a helyszinen kapható, azonban a nevezéssel egyidejuleg bejelentendő az igénylés.

A vidékiek a lövészet sorrendjének megállapitásánál elsőbbségben részesülnek.

Nevezések Némethy Gyula, Debrecen városi testnevelési főoktató cimére (Városház, földszint 18. szám alá) küldendők.

x **Könyvujdonságok:** Magyarországi rendeletek tára 1928. Szekfü: Bethlen Gábor, Galsworthy: Ezüstkanál, Markovits: Szibériai garnizon, Komáromy: Régi ház. Ezen könyvek kaphatók Antalffy József könyvkereskedésében. kaphatók.

x **Galánffy Lajos február hó 2-án,** a Zenedében rendezendő klassikus zongora setjére jegyek már kaphatók, előjegyzetteket 22-ig tartjuk, kérjük kiváltani, Springer papir- fotoszaküzlete.

— **Magáralőtt a posztoló katona, József főherceg palotája előtt.** Budapesten tegnap reggel hat órakor puska lövés zaja verte fel a csendes Szent György-tér környékét. A környékbeli házak lakói fjedten szaladtak a térre, ahol József főherceg palotája előtt vérbeborulva, eszméletlen állapotban egy fiatal katonát találtak. A katona Kalló József 18 éves közhonvéd volt, akit szolgálati fegyverének golyója, a felső karján sebesített meg. Kalló József őrszolgálatot teljesített a kora reggeli órákban József főherceg palotája előtt és először azt hitték, hogy a puska véletlenül elsült a katona vállán és ez okozta a szerencsétlenséget Kalló Józsefet a 16-os honvédhelyőrségi kórházba szállitották, ahol nem sokára visszanyerte eszméletét és kihallgatása alkalmával bevallotta, hogy őrtállás közben öngyilkosságot akart elkövetni. A fegyvert szerelmi bánata miatt emelte maga ellen, de szerencsére csak könnyebb sérülést szenvedett.

— **Éleslövészet a pallag-pusztai állomás közelében.** A m. kir. állami rendőrség figyelmezteti Debrecen sz kir. város lakosságát, hogy folyó hó 21 és 23-án (hétfőn és szerdán) a sár-kúti tanyánál levő harszerü lőtéren, a pallagpusztai vasúti állomás közelében éles lövészetet fog tartani. A lőtér ezeken a napokon 7 órától 16 óráig le fog záratni. A lezárási idő alatt a Debrecen-Sámson közötti országúton a forgalom 2 óránként 20 perc időtartamra, a gyorsan mozgó járművek részére, (gépkocsi, kerékpár, kocsi, üres szekér) szabaddá fog tétetni. A forgalom ezen idő alatt Debrecen és Hajdusámson között csak a városi és Sándor tanyákon át lehetséges.

— **A Tiszántúli Automobil Club,** szombaton, folyó hó 19-én, este a Mezőgazdasági Kamarában értekezletet rendez, este hét órai kezdettel. Előzőleg délután fél 6 órakor értekezlet lesz, amelyen azonban csak a meghivottak vehetnek részt.

A „DEBRECZEN"
kedvezményes vásárlásra jogositó
SZELVÉNYE
Érvényes mindazon cégeknél, melyekkel erre nézve megállapodás köttetett és melyeknek névsora
vasárnapi lapszámunkban olvasható

Elfogták a Hullaház betörőjét?

Több betörés gyanúja miatt a rendőrség őrizetbe vett egy világot járt fiatalembert.

Nagyszerü fogást csinált tegnap este a rendőrség: őrizetbe vett egy fiatalembert, akit alaposan gyanúsitanak azzal, hogy részese volt az utóbbi időben Debrecenben elkövetett betöréseknek.

Megirtuk, hogy két nappal ezelőtt betörők jártak Némethy híres vendéglőjének a „Hullaház"-nak pincéjében és elloptak néhány üveg hamisitatlan hullacsináló bort. A rendőrség a feljelentés után széleskörü nyomozást indított, amelynek során több gyanu merült fel egy fiatalember ellen, akit tegnap este őrizetbe vettek. A nyomozást végző detektivek az őrizetbe vett fiatalembert gyanúsitják azokkal a betörésekkel, amelyek a közelmúltban történtek Debrecenben és többek között a „Hullaház"-ban.

A fiatalembert azonnal vallatóra fogták, de az állhatatosan tagad és nem akar semmiről sem tudni, hanem állandóan ártatlanságát hangoztatja. Lakásán házkutatást tartottak, de ott semmi terhelő bizonyitékokat nem találtak. Ezzel szemben azonban több gyanuok amellett szól, hogy az őrizetbe vett fiatalember látogatta meg éjszakának idején a Némethy híres pincéjét is.

A fiatalember vallomása során elmondotta, hogy nem régen jött csak haza Magyarországra. Évekig élt kint külföldön, bebarangolta egész Német és Franciaországot.

A világjáró fiatalember továbbra is őrizetben marad és a vizsgálat ügyében tovább folyik.

Február másodika nevezetes dátum. Ekkor lesz a Bocskay-bál, amely iránt városszerte nagy az érdeklődés. Bővebbet legközelebb.

— **Meghivó.** A Magyar Cionista Szövetség ifjusági szakosztályának Debrecen és vidékéhez tartozó csoportjai, folyó hó 20-án, délelőtt fél 11 órakor, az izraelita hitközség (József kir. herceg ucca 26. szám.), tanácstermében tartják kerületi értekezletüket, melyet nagy érdeklődés előz meg, amennyiben ezen értekezlet keretében Léderer Ignác, a Keren Kajemet magyarországi vezetője, a Cionizmus jelenlegi helyzetéről fog előadást tartani. Résztvesz még az értekezleten Lantos Tivadar, az országos intézőbizottság tagja is. — Érdeklődőket szivesen lát a Vezetőség.

— **Féltékenységből rálőtt egy gazdára a rábacsanaki vendéglős, azután agyonlőtte magát.** Sopronból jelentik: A rábacsanaki Gombás-féle vendéglőben megdöbbentő tragédia játszódott le. Gombás József vendéglős már régebben féltékenykedett Domokos Mihály gazdára. A vendéglős hétfőn este felelősségre vonta a vendéglőben tartózkodó Domokost, majd vadászfegyverrel kétszer rálőtt. A lövések azonban csak könnyebb sebet ejtettek, ugyhogy Domokos elmenekült. Gombos erre a fegyvert szivének irányitotta és agyonlőtte magát.

— **Utazási kedvezmény az olasz vasútakon.** Az olasz államvasutak január hó 15-től 30—50 százalékos vasuti kedvezményt adnak az év folyamán Rómába útazóknak.

SPORTHIRER

Példaképül állitották ki a görög lapok az ottani futballisták elé Tamássy László biráskodását.

A Bocskayt nagysikerü görögországi turájára elkisérte Tamássy László szerkesztő is, aki országszerte elismerést aratott a turáról küldött ólvezetes tudósitásaival. Tamássy azonban nemcsak mint hirlapiró aratott elismerést, hanem mint futballbiró is, mivel a görög szövetség vezetőinek felkérésére Tamássy Lászlónak kellett a Bocskay egyik mérkőzésén biráskodni. A biráskodás a legteljesebb elismerést váltotta ki ugy a közönségből, mint a görög futball-korifeusokból, annak dacára, hogy a Bocskay nyerte meg a mérkőzést. A görög sajtó egyébként nagy elismeréssel nyilatkozik a Bocskay szép teljesitményéről, — amint erről **Künstler**, egy ott élő magyar futballtréner levelében beszámol.

Az érdekes levél a következő:

Athén, 1929 január 14.

Kedves Tamássy ur!

Remélem, szerencsésen hazaérkeztek. Ön annak idején megkért, hogy küldjem el az itteni utolsó két mérkőzésről a kritikát, melyet dióhéjban az alábbiakban közlöm:

Az „Enosiss" ellen elért 3:2 győzelmükkel kapcsolatban az itteni sajtó az Enosiss-t mint győztes félt hirdeti s Önt, mint birót példaképpen állitja a görög birók elé. Igaz ugyan, felemliti, hogy a csapaton meglátszott az előző napi játék, de az ő véleményük szerint egy profi csapatnak mindig s mindenkor jó játékot kell produkálni. Sőt Galambos ur is nyilatkozott s azt mondta volna, hogy Görögországban egyike a legjobb csapatoknak. A mi hétfői mérkőzésünkről pedig csak azt hangsulyozza legjobban, hogy mennyire urai voltak a Bocskay játékosok a labdának, dacára, hogy esőben, mély talajon s még hozzá a harmadik mérkőzést játszották egymásután. Külön megemliti, hogy milyen edzettek a magyarok, akik 14 nap alatt 8 mérkőzést játszottak. Egyszóval nagyon megdicsérik a teljesitményt s ami a legfontosabb, nagyon jó benyomást hagytak itt Athénben.

Most vasárnap, e hó 13-án az Olimpiakosz ellen játszottunk telt ház előtt. Az eredmény 0:0 lett. Az Olimpiakosz egy kis szerencsével győzhetett is volna, hiszen egy 11-est nem tudott értékesiteni. Az én csapatom egy kissé fáradt, meg viselte a sok nemzetközi játék.

Elutazásuk után egy pár levél még befutott, amit mellékelve küldök s kérni fogom, hogy a cimzetteknek legyen szives eljuttatni.

Még valamire nagyon meg fogom kérni kedves Tamássy urat: legyen szives azon cikkét, melyet a megboldogult Erzsébet királynőről irt vagy irni fog, nekem beküldeni, mivel az az illető ur szeretné, ha én neki leforditanám s emlék gyanánt elküldhetné.

Szivességét előre is hálásan köszönöm: kérni fogom, hogy tolmácsolja az összes fiuknak, de különösen k. Kaldy és k. Galambos uraknak, szivélyes üdvözletemet.

Üdvözli igaz tisztelője:
Künstler.

Felhivások.

Felkérem az alant felsorolt ifjúsági csapatok intézőit, hogy vasárnap délelőtt 11 órakor a Gambrinus-étteremben jelenjenek meg. Az éremmérközések végleges megbeszélése végett. Jókai FC, Toldi FC, Testvériség, Pincér-Asztalos, Zerkovits Textilgyári FC, Háte, Kinizsi, Barna cipőgyár, Kövező FC, Turul, III. kerület, Műkögyári TE intézősége.

•

Felhivom a Műkögyári TE összes játékosait hogy ma délután fél 5 órakor a gyárban, a szokott helyen szakosztályi gyüléser okvetlen jelenjenek meg. Az intéző.

Jó üzlethez
12.000
tizenkettőezer pengővel
társulhat.
Biztositék van. — Bővebbet:
CSOKONAI UCCA 9

NYILT-TÉR

MINDENKIT ÉRDEKEL!

Egy sikerült vétel folytán abban a kellemes helyzetben vagyok, hogy **3 méter garantált gyapjuszövetet** — divat szinekben — **gyapju serges teljes hozzávalóval f. hó 15-től február 5-ig P. 60.— azaz Hatvan pengőért** nb. vevőközönség rendelkezésére bocsájthatók.

Feldheim Imre posztóház
Kossuth u. 6.

Fővárosi kávéházakban követelje a Debrecen!

Gazdaság - ipar - kereskedelem

A városi tanács akciót indított, hogy a csendőrségi palota építésénél előnybe részesítsék a debreceni iparosokat

Debrecen városa a csendőrségi palota céljaira a Wesselényi téren telket adományozott, de kikötötte, hogy az épületet az 1929. évben fel kell építeni.

A terveket az ősz folyamán leküldötték a miniszteriumból, a városi tanácshoz hozzájárulás végett. A tanács akkor bizonyos kifogásokat emelt a tervek ellen. Az épület homlokzata nem elég tagolt.

A mult héten ebben az ügyben a városházán értekezlet volt, amelyen a városi tanács tagjain kivül részt vett a belügyminiszterium részéről dr *Vay* Kázmér miniszteri tanácsos is.

Az értekezlet eredményéről a csütörtöki tanácsülésben számolt be *Borsos* József műszaki tanácsos. A tanács tudomásul vette a terveket, csak a homlokzat diszesebb kiképzését kivánja. A munkát nyilvános versenytárgyalás utján kell kiadni, a városi magisztrátus azonban a közszállitási szabályzatra való hivatkozással kéri a kincstart, kötelezzék a vállalkozót, hogy egyenlő feltételek mellett debreceni iparosok és munkások részesüljenek előnyben.

Ezzel a határozattal a tanács elsősorban a debreceni munkások érdekeit kivánja szolgálni.

Kölcsönt ad a földmivelésügyi miniszterium a szikestalajok javitására

A földmüvelésügyi miniszterium még a mult évben akciót inditott a szikes talajok javitása érdekében. A miniszterium csak a 300 holdon aluli birtokosokat részesitette segélyben, most azonban a segélyakciót kiterjesztette a 300 holdon felüli birtokosokra is. Az érdekelt gazdák vagy egyszersmindenkori, vagy pedig egy hosszabb lejáratu kölcsönt kapnak.

A városi tanács dr. Vass Károly tanácsnokot bizta meg az akció lebonyolitásával, amelyet január 31-ig kell lebonyolitani. A földmüvelésügyi miniszter egyuttal azt is közölte a várossal, hogy legközelebb leküldi Debrecenbe egy szakemberét, aki a szikestalaju birtokokat felül fogja vizsgálni.

Interpelláció a Kézmüveskamara tárgyában

Az ipartestületek tulnyomó többsége most folyó hó 20-án vasárnap fog dönteni abban a kérdésben, hogy kivánja-e a kézmüveskamarát vagy pedig ehelyett a kereskedelmi és iparkamarák kebelében óhajtja felállitani a külön kézmüvesipari osztályt. Annak ellenére, hogy e szavazás eredménye még nem ismeretes, **Frühwirth** képviselő a kereskedelmi miniszter urhoz interpellációt intézett, amely interpellációban **hemzsegnek azok az állitások, amelyek a tájékozatlan emberekre megtévesztően hatnak és alkalmasak arra, hogy az iparosságot törvényes érdekképviselői ellen hecceljék.** Bünös játék ez, amelyet egyes urak folytatnak, mintha a kézmüiparosságnak egyéb baja sem lenne, mint hogy szervezeti kérdéseken törje a fejét, s mintha élete annyira tejfel volna, hogy uj és fölösleges intézmény érdekében áldozhatna. **Bünös játék különösen azért, mert az érvelés nemcsak sántit, hanem egy szerüen nem igaz.**

Nem igaz az, hogy a budapesti kamara bármikor elismerte volna a Kézmüveskamara szükségességét. Soha kézmüveskamarát egyetlen kamara nem fogadott el azzal az érveléssel, hogy kézmüves kamarai szervre szükség nincsen, — különben is kamarának csak azt lehet nevezni, aminek tartalma is kamarai. Az 1924. évi jelentés, a melyre a képviselő ur interpellációjában hivatkozik, egyetlen szóval nem szól kézmüves kamaráról. — Ezért mondja erre az idézésre **Szávay** Gyula budapesti kamarai főtitkár, hogy **„az olyan idézés, a melyben egy szónyi igazság nincsen, nem lehet más, mint ördögidézés".**

Nem igaz az, hogy a kamarai titkárok az ipartestületeket nem látogatják. Debrecenre nézve elég annyit mondanunk, hogy **nincsen az ipartestületnek egyetlen elnöki tanácsi és előljárósági ülése, amelyen a kamara egyik tisztviselője ne venne részt. A kerületi ipartestületeket pedig évenként legalább egyszer, a nagyobbakat többször is felkeresik a kamara tisztviselői, hogy az aktuális kérdésekről előadást tartsanak.**

Téves a kamarai tisztviselők fizetésére vonatkozó beállitás — és nem igaz az, hogy **eddig csak öt ipartestület foglalt állást a kézmüveskamara ellen, amikor csak a debreceni kamara kerületében eddig 14 ipartestület foglalt állást a kézmüveskamara felállitása ellen, és az ipartestületnek eddig csak egynegyed része foglalkozott ezzel a kérdéssel.**

Mindezek a megtévesztő adatok csak arra valók, hogy a kézmüvesiparosságot felhecceljék s nagy szerü jövő igérgetésével reávegyék arra, hogy dus állásokat kreáljon azok számára, akik az iparosság érdekében eddig handa-bandázásnál egyebet nem tettek. Csak elszomoritó jelenség az, hogy egy országgyülési képviselő merész általánositásokkal dolgozva, a kézmüvesiparosságot két táborba szakitja.

(K.)

Orosz megbizások az osztrák ipar részére.

A legutóbbi időben az osztrák gyáripar Oroszországtól nagyobb megbizásokat kapott. A mezőgazdasági gépgyárak több hónapon keresztül lesznek ezzel foglalkoztatva. A florisdorfi lokomotivgyár tiz darab lokomotivra kapott rendelést, ezenkivül több megbizás érkezett szerszámgépekre és hadialkatrészekre.

A tiszántuli buza értékesitése

A Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara kerületének gazdaérdekeltsége figyelmét felhivjuk ezuton is, minthogy több oldalról véleményét kérték a dr. Lessényi Béla bérlő által magánkezdeményezésből a tiszántuli buza márkázása és értékesitése céljából megállapitani kivánt **Gazdaszövetkezés** tekintetében, hogy ez az egyéni kezdeményezés semmiféle kapcsolatban nincsen a Kamarával. A Kamara elismeri ugyan, hogy jóakaratu lehet ezen magánakció, — azonban felelőssége tudatában óvatosságra inti a kerület gazdaközönségét, minthogy egyrészt utban van ezen vonatkozásban a földmüvelésügyi kormányzat munkálata, másrészt pedig a Kamara nem látja a Lessényi tervezet utján e kitüzött óriás jelentőségü cél sikeres szolgálatát kellőleg konkrét formában biztositva, igy aggályosnak tartja, hogy az amugy is nehéz helyzetben levő gazdák egy olyan uj szervezethez tetemes anyagi áldozattal csatlakozzanak, amelynek e célra sikeres munkája még semmiféle konkrét tervezettel nincsen dokumentálva.

Ezekkel a nagy kérdésekkel, ugy a földmüvelésügyi kormány, mint a mezőgazdasági kamara is, behatóan foglalkoznak. Mihelyt sikert remélni engedő konkrétumok alakulnak ki, arról a nyilvánosság előtt lesz a gazdaközönség tájékoztatva.

Kertészeti előadások.

Tiszántúli Mezőgazdasági Kamra és Debreceni Kertészeti Egyesület kertészeti előadássorozata. Debrecen városháza nagytermében.

Előadók: az okleveles kertészek szakosztályának tagjai. Az előadássorozat 1929. évi január hó 21—26-ig tart a következő sorrendben:

1929 január hó 21-én, délután 3 órakor a megnyitót tartja dr. Rácz Lajos m. kir. gazdasági főtanácsos, mezőgazdasági kamarai igazgató. „A kertészeti termesztés jelentősége nemzetgazdasági háztartásunkban és a kertészettársadalom szerepének fontossága".

4 órakor Györök Leó Tivadar m. kir. kertészeti főfelügyelő: „A gyümölcstermesztés köréből".

5 órakor Czapáry Bertalan a mezőgazdasági kamara kertészeti szaktanára: „A házi zöldségeskertek berendezése".

Január 22-én, délután 3 órakor: Czapáry Bertalan a mezőgazdasági kamara kertészeti szaktanára: „A gyümölcsös telepek fajta megválasztása".

4 órakor Györök Leó Tivadar m. kir. kertészeti főfelügyelő: „A szőlőmivelés köréből".

5 órakor P. Gulyás Endre: „A házi virágoskertek berendezése".

Január 23-án, délután 3 órakor: Pöhl Ferenc Debrecen város kertészeti felügyelője: „Gyümölcstermesztésünk hibái".

4 órakor Györök Leó Tivadar m. kir. kertészeti főfelügyelő: „A szőlőmivelés köréből".

5 órakor Farkas Gyula: „A virágtenyésztés köréből".

Január 24-én, délután 3 órakor: Czapáry Bertalan a mezőgazdasági kamara kertészeti szaktanára: „A zöldségtermesztés tömegterményeinek termesztéséről."

4 órakor Paczelt János: „A szobai növények gondozása".

5 órakor Györök Leó Tivadar m. kir. kertészeti főfelügyelő: „A gyümölcstermesztés köréből".

Január 25-én, délután 3 órakor: Paczelt János: „Erkélyek és ablakok diszitése".

4 órakor P. Gulyás Endre: „A házi virágos kertek berendezése".

5 órakor Györök Leó Tivadar m. kir. kertészeti főfelügyelő: „A gyümölcstermesztés köréből".

Január 26-án, délután 3 órakor: Czapáry Bertalan a mezőgazdasági kamara kertészeti szaktanára: „A gyümölcs tömegtermesztése".

4 órakor P. Gulyás Endre: „A házi virágos kertek berendezése".

5 órakor Farkas Gyula: „A korai zöldségtermsztés".

Az előadássorozat teljesen díjtalan.

Az előadások zavartalan megkezdhetése végett kérjük az érdeklődő közönség pontos megjelenését.

Meg fog drágulni a szappan.

A legközelebbi időben a magyarországi szappangyárak lényegesen **fel fogják emelni az árakat.** Ezt az áremelést az érdekeltség azzal indokolja, hogy a kormány a szappangyári nyersanyagokra nagy védővámot vetett ki és ezek a gyakorlatban eddig csak azért nem érvényesültek, mert a kormány engedélyével a gyáraknak még módjukban volt tavaly a nyersanyagszükségletet a régi vámtételek mellett beszerezni. Miután ezek a készletek most már rövidesen kimerülnek — mondják a gyárak — és igy most már a magasabb védővámokkal terhelten kell nyersanyag-szükségletükről gondoskodniok, legközelebb a szappanárakat lényegesen fel fogják emelni.

Férfi-szabómesterek figyelmébe!

A férfiszabómesterek szakosztálya f. hó 21-én, hétfőn este 7 órakor az ipartestület tanácstermében tisztujitó közgyülést tart. Kérjük a kartársak pontos és teljes számban való megjelenését. Tisztelettel az elnökség.

A világ buzafeleslege.

A G. H. jelenti: A római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézet a világ buzafeleslegét 320 millió q-ra becsüli. Ezzel szemben az import államok beviteli szükséglete mindössze 230 millió q. Nagyon érdekes az intézet összeállitása az utolsó négy év feleslegének és szükségletének arányáról.

1925—1926-ban 218 millió métermázsa fölösleg, 185 millió métermázsa kivitt, 33 millió métermázsa maradvány.

1926—1927-ben 279 millió métermázsa fölösleg, 226 millió métermázsa kivitt, 55 millió métermázsa maradvány.

1927—1928-ban 276 millió métermázsa fölösleg, 215 millió métermázsa kivitt, 60 millió métermázsa maradvány.

1928—1929-ben 320 millió métermázsa fölösleg, 230 millió métermázsa kivitt, 90 millió métermázsa maradvány.

Amiből tehát világosan látható, hogy a termelés emelkedése sokkal nagyobb, mint a szükséglet nagyobbodása.

VALUTÁK.

Angol font	27.85
Belga frank	79.80
Cseh korona	16.90
Dán korona	153.15
Dinár	10.03
Dollár	572.65
Franci frank	22.65
Hollandi forint	230.30
Lengyel zloty	64.40
Lei	3.46
Líra	30.15
Német márka	136.47
Norvég korona	153.05
Osztrák schilling	80.72
Spanyol peseta	93.90
Svájci frank	110.60
Svéd korona	153.50

A svéd kölcsön olcsóbbá tette a pénzt

Budapest, január 17. Néhány nap óta a fővárosi bankok azt tapasztalják, hogy még nehezebb a pénzkihelyezés, különösen a rövidlejáratú hitelek igénylői kamatleszállítást követelnek a bankoktól. Erős a kínálat ugyanis a pénzpiacon, mert a svéd gyufakölcsön első részlete fejében 28 millió pengő befolyt és a pénzügyminisztérium négy altruista intézetnek 7—7 millió pengőt utalt ki, amelyek a földreform finanszírozásánál a folyósítást intézik.

Legelőször szombaton kapnak pénzt a földtulajdonosok, de addig is a négy intézet hasznosítani igyekszik a svéd kölcsönt, amelynek első részlete ily módon, visszleszámítolási hitellé és kosztpénzzé változott, úgy hogy a tőzsde is kapott valamit a svéd kölcsönből, bár egyelőre nagyon gyenge a kosztpénzkereslet. A Magyar Földhitelintézet az egész 7 millió pengőt igénybe vette, a Kisbirtokosok Földhitelintézete egyelőre csak 4 milliót, de már jelezte, hogy még ezen a héten a maradék 3 milliót is igényli, az OKH visszleszámítolási hiteleit törlesztette a jegybanknál, minthogy a kormány kiutalása a Nemzeti Bank útján történt.

A vidéki pénzpiacon is érezhető a kínálat erősödése. Január végén ismét közel 40 millió pengő kerül a svéd kölcsön révén a hazai pénzpiacra, úgyhogy nálunk a következő hetekben a pénz folytatólagos olcsóbodásával kell számolni.

Kedvezményes cukorral segítik a méhészeket.

Az Országos Magyar Méhészeti Egyesület és a Méhészeti Egyesületek Országos Szövetségének kérelmére Wekerle Sándor dr. pénzügyminiszter az inséges méhcsaládok felsegélyezésére kedvezményes tiszta, nem denaturált kristálycukrot engedélyezett. A cukor szétosztásával a miniszter az Országos Magyar Méhészeti Egyesületet bízta meg. Ebből a cukorból csak azok a méhészek részesülhetnek, akik az Országos Magyar Méhészeti Egyesületnek, vagy valamely más alapszabályokkal bíró méhészeti egyesületnek, vagy körnek tagjai.

A cukor ára.

A cukor áráról szóló tegnapi cikkünkkel kapcsolatban illetékes helyen arra figyelmeztettek, hogy a cukár árának pesti és debreceni paritása között mázsánként 4 pengő differencia van, vagyis a nagybani kereskedelemben a szállítási költség stb. miatt Debrecenben 4 pengővel drágább a cukor. Így például a kristálycukor nagykereskedelmi ára Debrecenben jelenleg 116 P 55 fillér mázsánként.

A községállítási szabályzat reformját napirendre tüzték az egységespártban.

A községállítási szabályzat reformja már régóta foglalkoztatta a kormánypárti képviselőket. Perlaky György terjesztette elő már régebben ezt az indítványt, hogy a községállítási szabályzatot, amely ma még a legnagyobb visszaélések lehetőségét rejti magában, vegyék revizió alá és így előzzék meg az állami szállítások körüli visszásságokat.

Most azután az egységespártnak azok a tagjai, akik az állami szállítások jelenlegi rendszerét már tűrhetetlennek tartják, elhatározták, hogy döntő lépéseket tesznek. Perlaky Gyt felkérte Bartos Andort, az egységespárt közgazdasági bizottságának elnökét, hogy a jövő hétre hívja össze a párt közgazdasági bizottságát és ennek az ülésnek a napirenndjére tüzzék ki a községállítási szabályzat reformját is.

Ez meg is történt, a jövő héten a bizottság összeül és ezen a nagyfontosságu kérdéssel fog foglalkozni.

A cipész-szakosztály ülése.

A Cipész-szakosztály ma, pénteken este 7 órakor az Ipartestületben ülést tart. Tárgy: Állásfoglalás a Kézműves Kamara ügyében, a társadalombiztosítási (betegsegélyzői) törvény ismertetése, 36 tag kérelme s több más igen fontos ügy. Tekintettel a tárgyalandó ügyekre, a tagok teljesszámú és pontos megjelenését ezúton is kéri a Szakosztály Elnöksége.

A pesti állatvásárok.

A vágómarhavásárra felhajtottak 702 darab vágómarhát. Az árak fillérekben: ökör legjobb minőségű 88—108, kivételesen 114—124, középminőségű 70—86, gyenge minőségű 48—68. Bika legjobb minőségű 92—102, kivételesen 104, középminőségű 80—90, gyengébb minőségű 60—78. Tehén legjobb minőségű 86—106, kivételesen 112—116 középminőségű 60—84, növendékmarha 52—96, kicsontozni való marha 28—40 Lanyha irányzat mellett a közép- és gyenge minőségek árai 2—4 fillérrel, a bikák árai 4—8 fillérrel olcsóbbodtak.

A *ferencvárosi sertésvásárra* felhajtottak 3200 darab sertést. Eladtak élősúlyban kilogrammonkint könnyű sertést 138—144, nehéz sertést 146—156 fillérért. A vásár irányzata valamivel élénkebb.

Influenza pusztitja a somogyi lovakat.

Kaposvárról jelentik: Somogy megye területén több községben sulyos influenza pusztitja a lovakat. Igy Nagycsepely községben 11 ló hullott el ebben a betegségben. — Sorra betegednek meg a lovak Tab, Zala, Szőlőérsek és Lengyeltóti községekben, hol már szintén több megbetegedett állat pusztult el. Vargha Sándor dr., állategészségügyi tanácsos jelentésére az alispán megtette az intézkedéseket a betegség továbbterjedésének megakadályozására. — Az eddigi megállapitások szerint olyan sulyos fertőzésről van szó, ami rendkivül ritkán fordul elő. Remélik, hogy megfelelő óvintézkedésekkel sikerül elejét venni a járvány továbbterjedésének.

VÁSÁROK SORRENDJE:

Január 18—20-ig, péntek, vasárnap: Gyula, Békésmegye.

Január 19, szombat: Csesztred, Zalamegye.

Január 20, vasárnap: Kiskunfélegyháza, Pestmegye, Nagykáta, Pestmegye.

Január 20—21, vasárnap, hétfő: Ráckeve, Pestmegye.

Január 21, hétfő: Büdszentmihály, Szabolcsmegye, Diósjenő, Nógrádmegye. Heves, Hevesmegye. Kötelek, Szolnokmegye. Kúnmadaras, Szolnokmegye. Majs, Baranyamegye. Mátészalka, Szatmármegye. Örkény, Pestmegye. Szendrő, Borsodmegye. Szigetvár, Szolnokmegye.

Január 21—22, hétfő, kedd: Devecser, Veszprémmegye. Salgótarján, Nógrádmegye. Solt, Pestmegye. Szécsény, Nógrádmegye.

Január 22, kedd; Gesztely, Zemplén megye. Nikosszéplak, Vasmegye. Nemesvid, Szolnokmegye. Szenttelek, Vasmegye. Tálya, Zemplénmegye.

Orosz vásárlásokra emelkedett a buza ára

Oroszország számára eddig a csehközvetítés útján vásárolták a magyar gabonát. Az utóbbi napokban bécsi cégek is érdeklődtek, vajjon a magyar gabonakereskedők kötnének-e közvetlen üzletet orosz cégekkel. Az orosz egyesztendős fizetési feltételek miatt eddig tartózkodtak a magyar cégek, de a tőzsdén elterjedt hirek szerint ma körülbelül 1000 métermázsa búzát kötöttek le Oroszország számára. Ez idézte elő, hogy a búza ma 30—25 fillérrel drágult és a rozsnál növekedő forgalomban 30 filléres javulás állott elő.

Szilárd volt a takarmánypiac is, zabért 25 filléral fizettek többet, mint tegnap. Tengeriben is szilárd az üzlet, főleg a tiszai és felsőtiszai árut keresték cseh cégek. A tiszavidéki 20—25, a dunántúli 30—45 fillérrel drágult. De összesen csak 300 mázsa tengeri cserélt gazdát.

A lisztüzlet helyzete javult, a cégek átveszik már a régi kötéseket, mert a malmok haladók engedményeket adni. A korpa 25 fillérrel drágult.

A Budapesti Árutőzsde hivatalos árfolyamai: Búza tiszavidéki 77 kg-os 24.75—25.95, 78 kg-os 25.00—25.20 79 kg-os 25.25—25.40 80 kg-os 25.35—25.50, felsőtiszai 77 kg-os 24.60—24.80, 78 kg-os 24.85—25.05, 79 kg-os 25.05—25.20, 80 kg-os 25.15—25.30, fejérmegyei, bácskai és dunántúli 77 kg-os 24.30—24.50, 78 kg-os 24.55—24.75, 79 kg-os 24.80—25.00, 80 kg-os 24.95—25.15.

Rozs pestvidéki 22.40—22.55, más 22.40—22.55, Árpa Ia 24.75—25.25, közép 24.25—24.75, sörárpa felvidéki 26.50—27.00, egyéb 26.00—26.50. Kőles 25.00—25.50. Repce 45.50—46.50. Zab Ia 24.75—25.00, közép 24.50—24.75. Tengeri tiszai 27.20—27.40, egyéb 26.45—26.65. Korpa 19.00—19.50. Lucerna 135—165. Lóhere 170—180, arankás 145—160.

A határidőpiac hivatalos árfolyamai: Búza márciusra 25.22, 25.—, 25.12, 25.28, 25.20, 25.24, 25.32, zárlat 25.30—25.32, májusra 25.96 26.04, 25.94, 26.12, 26.04, 26.18, zárlat 26.16—26.18, októberre 27.28, 26.32, 26.22, 26.14, 26.28, 26.38, 26.40, 26.36, zárlat 26.36—26.38.

Rozs márciusra 23.70, 23.84, 23.80, zárlat 23.82—23.84, májusra 24.30, 24.32, 24.38, 24.50, 24.54, 24.46 24.42, zárlat 24.50—24.52, októberre 24.10, 24.12, 24.00, zárlat 23.98—24.00.

Tengeri májusra 29.20, 29.23, 29.20, 29.32, 29.28, 29.32, zárlat 29.30—29.32, júliusra 29.26, 29.20, 29.30, 29.28, 29.32, zárlat 29.30—29.32.

Meghivó.

A Hajdudorogi Részvénytakarékpénztár Rt. részvényeseit az 1929. évi január hó 31-én, délután 4 órakor az intézet helyiségében tartandó rendes évi közgyülésre tisztelettel meghivja, az igazgatóság.

Tárgyak:

1. Jegyzőkönyhitelesítésre 2 tag kijelölése.
2. Igazgatósági jelentés az 1928. évről.
3. Felügyelőbizonttsági jelentés az 1928. évről.
4. Az 1928. évi mérleg és zárszámadás előterjesztése, a nyereség felosztása és ezzel kapcsolatban az igazgatóság és felügyelőbizottság felmentése.
5. Két igazgatóság tagnak alapszabályszerű kilépése és választása.
6. Esetleges indítványok.

A mérleg és a jelentések az intézet helyiségében az üzleti órák alatt megtekinthetők.

A közgyülésen szavazati jogot csak oly önjogú részvényes gyakorolhat, aki részvényeit a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyülés tartamára a közgyülést legalább 5 nappal megelőzően a társaság pénztáránál, vagy Debrecenben az Általános Forgalmi Bank Rt. pénztáránál letétbe helyezte.

Arverési hirdtemény.

A debreceni kir. járásbiróságnak 1928. Pk. II. 33922. számu végzése folytán 217 pengő 28 fillér tőke, a fizetett összeg betudásával, ennek megitélt kamatai, 68 pengő 75 fillér eddigi és a még felmerülendő költségek behajtása végett, dr. Antal Géza ügyvéd által képviselt Aeg. Unio Magy. Villamossági RT javára 1929. évi január hó 21. napján, délután 3 órakor, Helyben, Eötvös utca 18. számu háznál, 1240 pengőre becsült ingók, u. m.: butorok, szekéralkatrészek, targoncák, birói árverésen, a legtöbbet igérőnek, esetleg becsáron alul is eladatnak, az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. paragrafusai értelmében.

Debrecen, 1928 december 22.

Rákóczy László,
bir. végrehajtó.

30.065/1929. eln.

Hirdelmény

Az országgyülés képviselő választói névjegyzékek kiigazitása céljából, felhivom mindazon debreceni választó polgárokat, akik az 1928. évi január hó 1 óta lakást változtattak, hogy e körülményt az 1925. évi XXVI. t.-c. 35. §. 2. pontja értelmében f. évi január hó 1-ig a központi választmánynál (városháza I. em. 3. sz. ajtó) jelentsék be.

Debrecen, 1929. évi január hó 17-én.

Vásáry István
polgármester,
központi választmányi elnök.

Szerkesztői üzenetek

BAROSS UTCAI ELŐFIZETŐK. „Sorsolási értesitő" vagy hasonló pénzügyi lap mostanában nem jelenik meg. A kérdezett sorsjegyek nem estek valorizálás alá, igy még ha ki is sorsoltak valamely számot, még a legnagyobb nyeremény is 30—40 ezer papirkoronát (tehát 3—4 pengőt) jelent, az átlagos nyeremények pedig, sajnos, pár fillért. Ezért pedig még csak nem is érdemes jelentkezni. Tessenek türelemmel várni, hátha lesz valami valorizálási akció ezeknél a papiroknál is.

Vízvezeték
Gőzfütés
Csatornázás
Egészségügyi berendezés

Fülöp Miklós

vizvezeték, csatornázás és fütőberendezési vállalata
DEBRECEN, Csapó utca 3
Telefon 9—17.

Költségvetés díjtalan.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyedüli felvételi hely: József kir. herceg utca 1., Arany Bika épület. Egyszer fizet és két lap: a DEBRECZEN és TISZANTÚLI HIRLAP hírlapi apróhirdetését. — Apróhirdetésekre telefonon felvilágosítást a 7-88 telefonszámunk alatt kaphat.

Állást kereső férfiak

400—1600 pengő
kaucióval pénztárnoki bizalmi alkalmazást keres intelligens uri ember. Cim a kiadóban. 1947

Betöltendő állás nők részére

Vendéglőbe
csinos fiatal leányt — azonnal felveszünk. — Cim a kiadóban. 12

Egy
zsidó mindenes szakácsnő vidékre felvételtik. Cim: Batthyány u. 16. keresztépület. 1976

Betöltendő állás férfiak részére

Szakácsnő,
azonnali belépéssel felvételtik. Cím a kiadóban. xx

Egy
jó családból való fiu kenyér kihordásra felvételtik. Pesti u. 73. sütőde. 1952

Fodrászsegéd
jó munkás, fiatal, felvételtik. Petőfi-tér 6. Bukovits. 14

Ügyes
17—18 éves fiut kifutónak felveszünk. — Schel Kőolaj Rt. Royal épület. 4

Kifutó
fiut, erőset, nagyot, azonnali belépésre felvesz Alföldi Kereskedelmi, Piac u. 60. udvarban. 10

Ügyvédjelöltet
keresek. Cim a kiadóban. 3

Éltesebb
intelligens özvegy uri nő uri ember barátságát keresi. Levelet e kiadóba K. E. alatt. — 1949

Állást kereső nők

Mosást,
vasalást vállalok jobb uri házaknál és lakásomon. Sáriné, Cserepes ucca 6 1995

Tisztviselőnő
irodai alkalmazást keres. Irodai munkákban gyakorlott, szorgalmas, jó magaviseletü uri leány. Cim a kiadóban.

Árva leány
elmenne idősebb párhoz — vagy gyermek mellé kintlakással. Cim

Ajánlat

Varrógépek
javítását — bármilyen rendszerüt — szakszerüen készit. Nagy müszerész, Simonffy ucca 16. Telefon 6—63. 11a

Figyelem!
A mai naptól férfi cipő talpalás 3.50, női 3 P. Fejelés 8 P-től prima anyagból készül. Cziczó János, Piac u. 63. 42-a

Házi koszt
kitünő 80 fillértől 1.40 fillérig. Bentétkezésre és kihordásra kapható. Kut ucca hatvankettő. 1-a

Hó- és sárcipőt
legtökéletesebben javít Orbán gummiüzem, — Piac ucca 9. sz. kapu alatt. 24a

Halló! Halló!
Már megjött a tavaszi ujdonság, selyem kalapok 5 pengő, filc szalaggal 6. selyem, vagy filccel kombinálva 7. divat szalma tokok 8. minden színben. Alakitás 3 pengő, Csapó u. 47. szám. „Anny" kalapszalon. 50-a

Kocsikat
a legszebb kivitelben készit, javit, ócska kocsit vesz, elad Szentpétery kocsigyártó, Bethlen ucca 48. 64a

Heneserek,
diványok, matracok legolcsóbban kaphatók, javitásokat elvállal — Batthyány ucca 7. Novák György kárpitos. Tanuló felvételtik. 38a

Ugorka
savanyu, vizes, kimérve és 5 literes üvegekben a legolcsóbban beszerezhető Lindenfeld-nél, Dógenfeld-tér. Telefon 79. 43a

Csiliárokat
rendkivül olcsó árban ad el Földvári csillárgyár. Nikkelez, ezüstöz galvanizál. Széchenyi u 55.

Burgonya
elsőrendü válogatott rózsa és hópehely, termelőnél, Piac ucca 61. Telefon 4—88. 1792

A város
legforgalmasabb helyén nagyobb üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezni Csapó utca 10 sz. alatt az udvarban. 1581

Gallértisztitás tükörfénynél 8 fillér. Libándi, Péterfia u. 4. 1803

A legolcsóbb
tüzelőanyag, szagtalan kő- és salakmentes Berentei szén, mely a borsodi szenek között a legjobb házi tüzelésre. Kapható házhoz szállitva is, Gabányi Sándor utóda cégnél, Csapó ucca 28. szám. Telefon 4—49. sz. 13a

Tégla-eladás
nagy mennyiségben is megrendelhető: Nyulasi téglagyár iroda, Borz utca 5. sz. Telefon 10-87. 1653

I. rendü
tüzelőanyag beszerzés úgy porosz, mint hazai szenekben, valamint aprított tüzifában Háy Károly és Fia cégnél. József kir. herceg utca 38. Iroda telefon: 276. Raktári telefon 15 52. 44-a

PATKÁNYT, EGERET,
poloskát, svábbogarat azonnal irthat törvényesen védett kiváló minőségü irtószerrel. Nagyon olcsón kapható Stern festéküzletében, Piac u. 10. szám, Bikával szemben. Saját érdekében győződjön meg

Soffőr-
vizsgára szakszerüen mühelygyakorlattal — csak Kiss gépmühely 18 év óta fennálló soffőriskolája készit elő. Ha hivatásos soffőr akar lenni, csakis mühelygyakorlattal tanuljon. Erzsébet ucca 20. Telefon 901. 33a

Borotválás 20 f.
Hajvágás 30 f. Fazonra 40 f. Speciál Bubi és Babi hajvágás 40. Miklós ucca 53. Toma. 11

Szinházi
parókákat kölcsön adok. Dianiskáné, Teleki u. 92. fodrászüzlet. 1998

Kereslet

Szent Anna
és Piac ucca sarkáról kosaramat elvitték, a benne levő iparjogosítványomat, — ami reá ugyis értéktelen, — küldje el postán a rajta levő cimre. 1

Sürgősen
veszünk egy nagyobb zárt vagy nyitott stellázsit és egy nagyobb irodai asztalt. Szent Anna ucca hat. kereszt épület. xx

Kútszivattyút,
jókarban levőt, keresek megvételre, Homok u. 31. szám, 2-ik ajtó (p.)

Kiadó lakás

Kiadó
azonnal egy szép szoba konyha, speiz villanyvilágitással. Wesselényi u. 81. III. ajtó. (volt Homokkert u.) 6

Egy
uccai pinceszoba kiadó. Arany János u. 53. sz. 1945

Butorozott szoba

Különbejáratu
csinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Bethlen u. 20. x

Butorozott
szoba kiadó. Sarok u. 12. x

Különbejáratu
butorozott szoba minden órán kiadó. Esetleg ellátással is. Erzsébet u. 21. sz. 1996

Üzlet, mühely, raktár

Fodrászüzlet
forgalmas helyen lakással együtt eladó. Bocskay-tér 8. 9

Üzlethelyiség
Csapó ucca elején, legforgalmasabb helyen, más vállalkozás miatt kiadó. Cim a kiadóban. 1993

Eladó ingóság

Szánka,
nehéz igás és egy kényelmes városi szán, igás szekerek, sárgakocsi, nagy járgány, szecskavágóval, tehén láncok, rudaló kötelek lószerszámok, nyergek eladók. Engel, Piac ucca 52. ékszerüzlet. — 2000

Eladó
egy báló és más bútorok, darab számra is. Olcsón. Csillag ucca 87. 7

Értékes
ebédlő, háló szalongarnitura, ingaóra, csillár, üvegárubódé olcsón eladó. Széchenyi ucca 6. Kleinnál. 1997

Eladó ház

Üvegezett
zárt hintó, jutányos áron eladó, Debreceni Mükögyár, Fürdő ucca 2. szám. 1-a

Eladó
használt hálószobabutor és nagy ebédlőasztal, 2 szekrény, székek. Timár ucca 20. szám. xx

Gázkályha
eladó. Megtekinthető Böhm Ferenc könyvkereskedésében, Piac ucca 7.

Miklós uccán
ötszobás családiház, minden modern kényelemmel, nagy kerttel, eladó. Felvilágositást ad dr Sebestyén ügyvéd, Piac ucca 49 41-a

Eladó
Nyil ucca 65. számu ház. — Értekezni lehet Nyil ucca 25. szám, II-ik ajtó. (v.)

Eladó uj ház
Kucik-telep, Kossuth Lajos uccában, áll egy szoba, konyha, kamara, fürdőszoba és üvegezett verenda, 150 öl kerttel. Kedvező fizetési feltételek. Tiszántuli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth u. 8. 17a

Klafalvy ucca 37. számu ház beköltözhető lakással eladó. Ügyvédi iroda, Deák Ferenc ucca 10. 15

Eladó föld

Eladó
Ujkert, Lehel u. 51. sz. szőllő azonnal beköltözhető lakással. Kedvező fizetési feltételek. Ötezer pengővel megvehető. — Felvilágositást nyujt Berger, Piac u. 72. 15a

---

Apróhirdetést feladóknak JANUAR HÓNAPBAN 50 órát és 100 darab színházjegyet osztunk ki.

A mai napon apróhirdetés feladása alkalmából jutalmat kaptak a következők:

Órát kaptak:

Zsebórát:

1981 sz. apróhirdetésre Papp Albert, Piac ucca 24.

Színházjegyeket kaptak:

1967 1971 1975 1985

számu apróhirdetés feladói.

Jutalom osztás minden nap!

Berentei szén
porosz szén, koksz és tüzifa felaprítva legolcsóbb napi árban. — Schwartz, Agárdi ucca 6 sz. Telefon 12—04 1906

Tölgyfa,
bükkfa, felvágva, házhoz szállitva, porosz kőszén legolcsóbban megrendelhető. Telefon 15—18 Varga ucca 11. szám. 1492

Építtetők!
László András kőmives és ácsmester, Monostor pályi ut 7. szám. Elvállal mindennemü épitkezéseket, bárki bizalommal fordulhat hozzá levelezőlaphivásra megyek. 1581

Párisi
modellap után készülnek a legelegánsabb estélyi és báli ruhák ujdonságai legolcsóbb árban. Kabát bunda, köppeny 15, ruhák 7—8 pengőtől. Minél előbb rendeljék meg, ameddig ebben az árban készülhetnek Bálint Margit női divat szalonjában. Hunyadi ucca 18. szám.

Bőrgarniturák,
berzsely fotelek legolcsóbban Szabó József kárpitos, Varga ucca 1. szám. 7a

Káposzta,
savanyitott, gyalult és fejes kapható Deutsch féle üzletekben. 16a

Felelős szerkesztő: PALFY JÓZSEF. A „TISZANTULI HIRLAP KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ RT." kiadása és rotációs nyomása